

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 90

26 листопада 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 90 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Рябоконь А.

Европейские и украинские СМИ о факторе времени при подписания Соглашения об ассоциации Украины и ЕС	4
---	----------

Ворошилов О.

Массовые акции в Украине: политические и технологические аспекты.....	14
--	-----------

Законодавча влада	22
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	28
------------------------------	-----------

Політика	43
-----------------------	-----------

Економіка	58
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	62
---	-----------

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Звернення Президента до Українського народу

Шановні співвітчизники!

Найближчим часом я зроблю широке інтерв'ю на телебаченні і відповім на всі запитання. А сьогодні я хотів би підкреслити – альтернативи побудові суспільства європейських стандартів в Україні немає. І моя політика на цьому шляху завжди була й залишається послідовною.

Реформи, які ми здійснюємо, – це підтвердження того, що ми йдемо європейським шляхом.

Ми будуємо державу, в якій права людини, рівність усіх перед законом, право вибору, соціальний захист є найвищими цінностями для всіх, без різниці, в якому ти регіоні проживаєш чи на який майдан виходиш.

І як Президент хотів би запевнити громадян України – я буду розбудовувати і зміцнювати ці незаперечні фундаменти нашого життя.

У нас ніхто не вкраде мрію про Україну рівних можливостей, про європейську Україну. Так само як ніхто не зіштовхне нас з праведної дороги, що веде до цієї мрії.

Ми багато пройшли, і ще немало нам пройти належить. Найскладніше на цьому шляху були, є і завжди будуть економічні проблеми.

Але я був би нечесним і несправедливим, якби не подбав про найбільш знедолених і незахищених, на яких може лягти основний тягар перехідного періоду.

Я був би, м'яко кажучи, неправий, якби не зробив усього, що треба зробити, щоб люди не втрачали робочі місця, щоб вони отримували заробітні плати і пенсії, стипендії.

Я хочу, щоб у нашій великій українській родині був мир і спокій. Як батько не може залишити сім'ю без хліба, так і я не маю права залишити людей напризволяще з тими проблемами, які можуть виникнути, якщо під тиском, який ми відчуваємо, зупиниться виробництво, і мільйони громадян будуть викинуті на вулиці.

Тому мені доводиться вдаватися до непростих рішень. Тому я інколи ризикую бути незрозумілим. І тому я прошу сьогодні наш народ уважно вислухати мене особисто.

Я ніколи не зроблю жодного кроку на шкоду Україні і народів. Воля громадян України була, є і буде вирішальною для кожного мого рішення.

Я хочу, щоб люди знали це.

Я дякую всім за високу громадянську свідомість. В інтерв'ю телевізійним каналам я більш детально розкажу про наші спільні кроки та дії, які ми будемо робити разом.

Сподіваюся на розуміння і підтримку.

Я вірю – ми подолаємо всі труднощі на шляху розбудови нашої держави, бо нема таких перепон, які не подолав би мудрий і згуртований народ.

Ми ніколи і нікому не повинні дозволяти заважати нам. Молитви і мрії мільйонів покладаються на Господнє рішення (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 25.11).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Рябокони, мл. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ

Европейские и украинские СМИ о факторе времени при подписания Соглашения об ассоциации Украины и ЕС

Правительство Украины 21 ноября постановило приостановить подготовку к заключению Соглашения об ассоциации с Евросоюзом, мотивировав это решение необходимостью развития экономических отношений с Россией и СНГ. Кабмин поручил профильным министерствам возобновить диалог со странами Таможенного союза и СНГ по активизации торгово-экономических связей, а также предложить РФ и ЕС со-

здать трехстороннюю комиссию для обсуждения путей преодоления конфликтной ситуации.

Такое решение украинской власти вызвало первоначально бурную реакцию как внутри страны, так и за рубежом. Однако в отличие от десятков тысяч украинцев, вышедших 24 ноября на площади украинских и зарубежных городов, многие политики и эксперты не восприняли распоряжение Кабмина о «приостановке подготовки Соглашения об ассоциации» как слагбаум на пути евроинтеграции. Как пишет газета «Сегодня», ни один из основных игроков этой «партии в покер» – В. Янукович, А. Меркель и В. Путин – до сих пор не сделали заявления о том, что подписания в Вильнюсе не будет.

К тому же на следующий день Премьер-министр Н. Азаров заявил о том, что Украина вернется к работе над подписанием Соглашения об ассоциации с Европейским Союзом через полгода. «Мы призываем отнестись к этому с пониманием, сесть (ЕС, РФ и Украине) сесть за стол переговоров, и обсудить цену на газ, и снятие торговых барьеров, восстановление объемов торговли и затем – восстановление переговорного процесса. Я ничего трагического в этом решении не вижу. И абсолютно никакой трагедии не вижу, не вижу ничего исторического в этом вопросе, если мы через полгода вернемся к этому вопросу», – подчеркнул премьер.

После первоначального разочарования еврочиновников в решении украинского Кабмина, наступил черед более прагматичных посылов. Посол Евросоюза Я. Томбинский заявил: «Я отмечаю массовую мобилизацию граждан Украины в поддержку подписания Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом. Как и Кэтрин Эштон ранее, я хочу подчеркнуть свою веру в то, что будущее Украины – в сильных отношениях с ЕС. Мы продолжаем твердо придерживаться нашего обязательства перед народом Украины, который должен быть главным бенефициаром Соглашения благодаря свободе и процветанию, которые принесло бы соглашение», – заявил посол ЕС.

А пресс-секретарь еврокомиссара по вопросам расширения и европейской политики соседства Ш. Фюле П. Стано

отметил, что Евросоюз готов проводить двусторонние переговоры с Россией относительно вопросов, связанных с ассоциацией между Украиной и ЕС. «Если у соседей Украины есть какие-то вопросы, то мы готовы решить их на двусторонней основе», — сказал пресс-секретарь в эфире украинского телеканала «1+1», комментируя возможность проведения трехсторонних переговоров между Украиной, ЕС и Россией. Он также отметил, что подписание ассоциации между Украиной и ЕС является двухсторонним делом.

Сама «игра» ведется, естественно, не публично, и ставки в ней по мере приближения даты саммита Восточного партнерства растут. По информации сразу из нескольких источников газеты, список из 11 условий Фюле уже «сдан в архив» и на переговорах Киева с Брюсселем больше не фигурирует вопрос освобождения (или хотя бы лечения за границей) Ю. Тимошенко. Это, кстати, почувствовала и сама Ю. Тимошенко, публично заявившая, что согласна на ассоциацию без выполнения части критериев, в том числе касающихся ее освобождения. И наметнула на основную причину нынешней заминки в евроинтеграции: торги за компенсацию потерь украинской экономики от вступления в зону свободной торговли и российской блокады. Правда, Ю. Тимошенко посоветовала Президенту сейчас не торговаться: «Не выбивайте так грубо деньги из западного мира в обмен на соглашение... Подпишите соглашение – и западный мир вам все отдаст сам».

Однако В. Янукович уже не верит обещаниям, не подтвержденным гарантиями. По информации «Сегодня», в Польше и в Сербии В. Януковичу пожаловались, что ЕС не выполняет свои обещания дотировать сельское хозяйство. Поэтому украинский гарант хочет не только обещаний, но и доказательств серьезности намерений.

По словам источника СМИ в окружении Президента, реальных требований к Евросоюзу у Украины два: «В Кабмине провели расчеты бюджета-2014 и назвали два условия, которые способны закрыть дыру. Во-первых, кредит МВФ в размере 10 млрд евро без требования повысить цены на газ для коммунальных учреждений и дотированной промышленности.

Во-вторых, торговые преференции для украинского экспорта, например, снятие квот на импорт продукции металлургии, которые сохраняются при ЗСТ».

Как заявил экономический эксперт А. Охрименко: «Теперь, когда стали известны официальные требования МВФ к Украине, необходимые к выполнению для получения кредита, каждый украинец, а заодно и наша власть, и оппозиция, сможет подумать, стоит, или не стоит, их выполнять ради кредита.

Для того чтобы получить кредит МВФ Украина обязана:

- повысить на 40 % стоимость тарифов на газ для населения (ранее было требование 60 %)...
- заморозить базовую и минимальную зарплаты на нынешнем уровне (касается, прежде всего, бюджетников)...
- сокращение расходов госбюджета...
- снижение субсидий в энергетике...
- постепенное обложение НДС производителей в сельском хозяйстве и других отраслях».

Источник газеты «Сегодня» утверждает, что «ЕС готов дать всю необходимую помощь, но осенью 2014-го, после выборов в Европарламент». Однако перед украинской властью стоит куда более близкая цель: стране нужно выжить в течение ближайшего года. «Нынешняя блокада России – это цветочки, ягодки будут в случае подписания Соглашения в Вильнюсе, – говорит источник в окружении Президента. – Если мы не получим помощи от ЕС и МВФ, уже в январе Украина будет иметь дефолтный рейтинг. Но вероятность того, что ЕС и МВФ согласятся и изыщут деньги, необходимые Киеву, раньше осени 2014-го, остается высокой».

«Думаю, экономические торги за ассоциацию идут в очень закрытом режиме, – считает политолог В. Фесенко. – То, что первая реакция ЕС на решения Кабмина была очень эмоциональной, а потом стала намного мягче, свидетельствует, что переговоры продолжаются. Причем Азаров говорит то, что нравится россиянам, а Янукович сохраняет свободу для маневра. Но не думаю, что торги с ЕС сейчас дадут результат: Европа пока не готова к масштабной помощи. Будет ли подписание без нее? Многое зависит от внутривосточной

ситуации и от того, как оппозиции удастся выдержать градус нынешних акций. Митинги могут сыграть и обратную роль: уже вчера (24 ноября) возле Кабмина было видно, что радикалы из оппозиции провоцируют силовой сценарий. Но если кровь прольется, это будет означать конец всем надеждам на Вильнюс. Янукович, безусловно, такого сценария не хочет. Но и для оппозиции этот сценарий рискован: она может дискредитировать себя. Наиболее реальный сценарий – вялотекущий протест будет продолжаться, пока не угаснет сам по себе».

Даже после решения правительства Украины все еще остаются шансы на то, что Соглашение в Вильнюсе все-таки будет подписано, особенно на фоне «евромайданов», но увеличилось и количество разговоров на тему, что будет, если Соглашение не подпишут. Возросло и количество спекуляций о том, на какое время может быть отложено подписание ключевого для Украины и ЕС Соглашения, что говорит о важности временного фактора. Многие европейские политики и эксперты говорят об определенном окне возможностей, которое существует в настоящее время и может не существовать позже...

Как объясняют эксперты, Соглашение об ассоциации с Евросоюзом может стать своеобразным геополитическим выбором, который на десятилетие закрепит Украину в европейской орбите, а ЕС станет маяком, к которому Украина будет двигаться на протяжении длительного времени, а многие рассматривают Соглашение об ассоциации как чрезвычайно серьезный шаг к будущему членству Украины в ЕС.

Еще до недавнего времени официальные представители ЕС и Украины заверяли, что никаких планов, кроме подписания Соглашения именно в Вильнюсе, не существует, несмотря на не полное выполнение Киевом поставленных со стороны ЕС условий. По мнению эксперта Центра европейской политики в Брюсселе А. Пол, «если не в Вильнюсе, тогда Соглашение будет в таком подвешенном состоянии. Это не наилучший рецепт успешного развития событий. Неподписание в Вильнюсе – это наихудший вариант из всех возможных и обе стороны должны приложить все усилия для подписания Соглашения,

чтобы перейти к новой стадии отношений». В настоящее время, с одной стороны, шансы подписания Соглашения уменьшились в конце прошлой недели, но «евромайданы» и активность оппозиции – а о выступлениях оппозиционеров в случае проблем с Соглашением А. Пол предупреждала и ранее – будто оставляют шансы на Вильнюс.

Министр председательствующей в ЕС Литвы Л. Линкявичус и другие представители ЕС даже после решения правительства Украины подчеркивают, что не все еще «мосты сожжены» и шанс у 29-го ноября еще есть и много зависит лично от Президента В. Януковича. Евродепутат из Польши П. Коваль вообще считает, что ЕС может подписать Соглашение об ассоциации с Украиной в Вильнюсе, а довыполнение своих условий сделать условием ратификации соглашения. «ЕС имеет возможность подписания Соглашения об ассоциации и влияния на ситуацию после подписания, но до ратификации. Обе стороны имеют и в дальнейшем поле для игры», – написал П. Коваль в Twitter. А Президент Литвы Д. Грибаускайте предупредила украинскую сторону: срыв подписания соглашения об ассоциации в Вильнюсе может привести к «долговременной паузе в отношениях Украины с ЕС». По ее словам, нет гарантий, что этот документ может быть подписан «через год или два». То есть, по аргументации многих европейских политиков и экспертов – сейчас наилучшее время, столько уже сделано, и не известно, как будут развиваться события в будущем.

Если ранее вариант неподписания Соглашения в Вильнюсе вообще не признавался европейскими чиновниками – тем же комиссаром по вопросам расширения и европейской политики соседства Ш. Фюле, то в настоящее время сам Ш. Фюле за неделю до Вильнюса очертил следующую возможную дату. По его мнению, Соглашении об ассоциации ЕС и Украины может быть подписано на следующем после Вильнюса саммите ЕС. По времени речь идет о конце зимы – начале весны следующего года.

В Евросоюзе в первом полугодии 2014-го года будет председательствовать Греция, которая не слишком озадачена

программой «Восточного партнерства», и которой, в силу географических и миграционных факторов, намного ближе Балканы, куда ЕС как раз планирует дальнейшее расширение в следующей волне. С другой стороны, именно в Афинах десять лет назад проходил саммит ЕС, на котором принимали Польшу, Чешскую Республику, Словакию, Венгрию, балтийские государства и Словению. Однако, экс-президент Польши и содокладчик Европарламента по Украине А. Квасневский, как и много других европейских политиков, указывают на то, что весной 2014 года будут трудности с подписанием Соглашения, потому что в мае должны пройти выборы в европейский парламент и, соответственно, Украине будет уделяться недостаточно внимания со стороны ЕС.

Следующей возможной датой подписания Соглашения эксперты называют осень 2014-го года. О ней говорил министр иностранных дел Польши Р. Сикорский. Отметим, что ведущие политики с индустриального востока Украины, например, глава корпорации «Норд» В. Ландык, просили Президента отложить подписание ассоциации на год, чтобы лучше подготовиться для конкуренции с качественной европейской продукцией при создании зоны свободной торговли с ЕС и лучше защититься от возможного экономического давления со стороны России. В ЕС во втором полугодии будет председательствовать Италия, политическое внимание которой приковано к Средиземноморью и наплыву нелегальных мигрантов из стран северной Африки и Ближнего Востока. С другой стороны, именно через год хотели бы подписать, после парафирования в Вильнюсе, Соглашения об ассоциации и зонах свободной торговли с ЕС Молдова и Грузия. То есть те, кто не прочь отложить подписание на год, имеют в виду, что тогда Украина подписала бы Соглашение вместе с двумя другими членами «Восточного партнерства». Минус конца 2014-го года в том, что как раз в то время будут избирать новый состав Еврокомиссии и, неизвестно, не придет ли на смену чеху Ш. Фюле кто-то из других стран Европы, далекий от проблем продвижения на Восток.

Существуют определенные мнения и о возможности отложить подписание Соглашения на более отдаленный срок. Среди части евродепутатов и украинских оппозиционеров среди дат называют первую половину 2015-го года, подчеркивая, что Украина уже будет после президентских выборов. Тогда в ЕС будет председательствовать Латвия, и, как раз в Риге, во время латвийского председательства, планируется следующий после Вильнюса саммит «Восточного партнерства». Оппозиция, предлагая 2015 год, уже считает себя победителем... Среди возможных дат подписания эксперты называли и 2016 год – во второй половине этого года в ЕС будет председательствовать соседка Украины – Словакия, участник «Вышеградской группы», которая активно поддерживает украинскую евроинтеграцию. О 2016 году говорил и евродепутат П. Коваль в интервью польской газете «Жеч Посполита»: «Если тема ассоциации вернется, то лишь в середине 2016 года. Это очень много потерянного времени. Не говоря о том, что 2016 год может быть уже совсем другой эпохой в мышлении».

Так почему же столь много внимания в зарубежных СМИ уделяется вопросу времени подписания Соглашения об ассоциации? Как уже говорилось выше, в мае 2014 г. пройдут новые выборы Европарламента, которые могут резко изменить его партийную структуру. По подсчетам британской газеты The Sunday Times, правые партии из стран ЕС, лейтмотивом избирательных компаний которых уже сегодня является евроскептицизм, получают до 30 % из 766 депутатских кресел высшего законодательного органа Европы. Об этом же заявил и итальянский премьер Э. Летта, отметив, что евроскептики получают до четверти голосов на грядущих выборах в Европарламент: «Это будет самый антиевропейский Европейский парламент в истории».

Недавно лидер французского «Национального фронта» М. Ле Пен официально заявила об успешных переговорах с лидером Партии за свободу Нидерландов Г. Вилдерсом о единой предвыборной кампании и создании в будущем Европарламенте первой межпартийной фракции, открыто выступающей за роспуск ЕС.

По мере приближения выборов в Европарламент популярность критически настроенных по отношению к ЕС партий значительно растет. Раздражение бюрократизмом еврочиновников на фоне экономической рецессии и сокращения социальных гарантий в ЕС настолько велико, что в некоторых странах избиратели готовы голосовать за евроскептиков, а потому получается, что в опросах, связанных с евровыборами, рейтинги данных партий более высоки, чем в опросах, связанных с внутренней политикой.

Так, к примеру, Партия независимости Великобритании по популярности в большинстве опросов занимает третье место после традиционных лейбористов и консерваторов, солидно потеснив последних. Но, скажем, опрос, проведенный компанией ComRes, выявил, что на выборах в Европарламент UKIP выходит на первое место. UKIP во многом сделала это благодаря отказу в последние годы от радикальных антииммигрантских лозунгов и отмежеванию от ультраправых организаций вроде Британского национального фронта. Именно поэтому лидер партии Н. Фарадж старается осторожно высказываться о перспективах блокирования с политическими силами М. Ле Пен или Г. Вилдерса, строящими свои кампании на антииммигрантских настроениях. Нет сомнений, что депутаты от UKIP будут полностью солидарны с французскими и голландскими евроскептиками по вопросам дезинтеграции ЕС, хотя вряд ли войдут с ними в единый блок.

Впервые за всю историю «Национального фронта» вышел на первое место в рейтингах, связанных с предстоящими евровыборами (по рейтингу IFOP) (24 %), опередив Союз за народное движение экс-президента Н. Саркози (22 %) и катастрофически теряющих в рейтингах социалистов (19 %).

Еще более разительный рост в течение последних лет демонстрирует в Голландии антииммигрантская, антиевропейская Партия за свободу. В октябре 2013 г. партия занимает уверенное первое место в рейтингах (причем не только на выборах Европарламента) с 33,6 %. Рост популярности голландских евроскептиков происходит на фоне обвала рейтин-

гов вчерашних лидеров общественного мнения – Христианско-Демократического альянса (и Лейбористской партии).

М. Ле Пен и Г. Вилдерс пытаются привлечь в будущий альянс также партнеров из бельгийского «Фламандского интереса», чьи рейтинги в стране находятся на уровне 10 %; австрийской Партии свободы, получившей несколько недель назад 20,5 % голосов на выборах в парламент и занявших третье место Шведских демократов, имеющих поддержку до 6-7 % избирателей.

При этом М. Ле Пен и Г. Вилдерс категорически отмежевываются от тех, кого они сами называют ультраправыми: Британской национальной партии, «Золотого рассвета» из Греции, итальянского «Триколора» и венгерского «Йоббика», который также на волне антиевропейских лозунгов возьмет немало мест в Европарламенте от своей страны, прямо называя эти политсилы, как и украинскую ВО «Свобода», «расистскими, антисемитскими и ксенофобскими» партиями.

Учитывая изложенное выше, немало экспертов выражают согласие с опасениями нынешних еврочиновников о том, что «окно возможностей» для Украины может быть недолговечным. Однако, по их мнению, украинская власть решила использовать остающийся в резерве «люфт» в 3-5 месяцев (до активной фазы выборов в Европарламент) для актуализации вопроса финансовой помощи со стороны ЕС и международных финансовых структур вследствие неизбежных экономических потерь в результате ухудшения торгово-экономических связей с Россией и странами ТС, а также более выгодных условий для украинского экспорта. Как показывают некоторые комментарии политиков Евросоюза, сигнал украинской стороны услышан, однако насколько возможны конкретные уступки и компенсации со стороны Евросоюза, зависит от уровня его заинтересованности в подписании Соглашения об ассоциации с Украиной. В этом контексте нынешние «евромайданы» играют на руку «экономным» еврочиновникам.

О. Ворошилов, старш. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ, канд. ист. наук

Массовые акции в Украине: политические и технологические аспекты

21 ноября Кабинет Министров принял решение приостановить процесс подготовки к заключению Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС и заявил о необходимости нормализации экономических отношений с Россией. В тот же день текст соответствующего распоряжения был опубликован на сайте украинского правительства.

Решение Кабмина вызвало волну массовых акций как сторонников, так и противников евроинтеграционного курса Украины в стране и за рубежом.

Буквально через полчаса после обнародования текста правительственного распоряжения о приостановлении евроинтеграционного процесса в социальных сетях появились многочисленные комментарии недовольных таким решением украинцев и призывы выйти на митинг в центре столицы.

Первые 500 протестующих, в основном молодежь, появились на Майдане Независимости около 11 часов вечера 21 ноября. Прибывшие к ним представители СМИ сразу же назвали акцию «евромайданом». Ближе к часу ночи количество пришедших на главную площадь страны увеличилось примерно до 1000-1500 человек.

Перед собравшимися на Майдане выступили лидеры оппозиции, в частности, В. Кличко, Ю. Луценко, О. Тягныбок и А. Яценюк, выразившие свою солидарность с протестующими. При этом, однако, депутаты призвали «перенести» протест на 24 или хотя бы 22 ноября для того, чтобы он стал более массовым. Напомним, ранее в контексте провала голосований в Верховной Раде за необходимые для подписания Соглашения об ассоциации законопроекты оппозицией анонсировалось проведение народного веча «Я выбираю ЕС» именно 24 ноября (см. «Резонанс» № 89). Тем не менее, собравшиеся граждане отказались расходиться, скандируя, что «они уже здесь».

В связи с этим, комментируя события, «Украинская правда» отметила, что неконтролируемая активность граждан застала политиков врасплох, а в соцсетях отмечалось, что «чувствуется то ли глупость, то ли желание смазать протест». «Сегодня разошлись – завтра в 22.00 – 30 тысяч народу». Скверно звучит. Пока, поверим, что просто не просчитано. Народ все равно все переиначил – завтра (22 ноября. – Авт.) на 18.00, а не в 22.00. В это время можно и 30 тысяч собрать».

По прогнозам активистов социальных медиа по итогам первого дня протестов, «в среде оппозиционных политиков будут два течения. Одно – слить протест, превратив его в один массовый митинг 24-ого. Вторая часть настоятельно выступает за максимальную раскрутку и мобилизацию людей».

С 22 ноября акции протеста начались и в других городах Украины.

С целью мобилизации людей в интернет-среде (СМИ и социальных медиа) активно распространялась инструкция «Майдан-2013. Что и как делать? Просим распространения», а в киевском метро раздавались флаера с указанием места и времени проведения протестной акции. Одновременно в ряде СМИ и соцсетях появилась информация об организации власти в столице в это же время «альтернативного» митинга.

24 ноября в Киеве сторонники евроинтеграции провели марш «За европейскую Украину» по центру столицы от памятника Тарасу Шевченко до Европейской площади.

Основной митинг за сближение с Европейским Союзом прошел на Европейской площади столицы. По данным оппозиции, в нем участвовало более 100 тыс. человек. Милиция, со своей стороны, насчитала 25 тыс.

Присутствовавшие держали в руках флаги Европейского Союза и Украины. Также у многих на одежде были прикреплены ленты «Украина-ЕС».

Участники «Евромайдана» выдвинули украинской власти свои требования. В частности, от Президента Украины В. Януковича они требуют подписания Соглашения об

ассоциации в Вильнюсе, от парламента — принятия законопроектов из так называемого «европакета».

Оппозиционеры с трибуны заявили, что акция продлится до вильнюсского саммита, а если Соглашение об ассоциации не будет подписано – станет бессрочной.

На митинге выступила дочь Ю. Тимошенко Евгения, которая зачитала обращение экс-премьера. Ю. Тимошенко призвала участников народного вече за евроинтеграцию продолжать давление на Президента В. Януковича для того, чтобы он изменил решение о приостановлении подписания Соглашения об ассоциации с ЕС. «Надо заставить власть подписать Соглашение с ЕС именно 29 ноября и именно в Вильнюсе, иначе они (власть) его не подпишут никогда. Европейские лидеры понимают это и потому оставили для Украины двери на саммит открытыми до последней минуты. Решение только за Януковичем», – подчеркивается в обращении Ю. Тимошенко. При этом она призвала «требовать от Януковича всей украинской общиной, которая собралась на «Евромайдане», немедленного созыва Совета национальной безопасности и обороны, отправки в отставку бездарного правительства и принятия решения о подписании Соглашения с ЕС».

Со своей стороны, экс-министр внутренних дел Ю. Луценко призвал участников «Евромайдана» стоять на митингах до 29 ноября, а также заблокировать Верховную Раду. «Если Янукович не подпишет в Вильнюсе соглашение, будем требовать досрочных парламентских выборов», – добавил он. По его словам, в отставку должно уйти и правительство Н. Азарова, хотя в Украине в целом нужно менять не просто правительство или Президента, а «фундамент», оставшийся после СССР.

Лидер «Батькивщины» А. Яценюк, выступая на митинге, озвучил три требования оппозиции к Президенту В. Януковичу. Он отметил, что первое требование к Президенту – это полететь в Вильнюс 28 ноября и выполнить волю украинцев, подписав Соглашение об ассоциации с ЕС. Второе требование – отправить правительство в отставку, третье требование – Кабмин перед отставкой должен отменить свое «антиевропейское решение».

«Представители оппозиции полетят в Вильнюс и будут просить оставить для Украины двери открытыми в ЕС», – сказал А. Яценюк.

Он также сообщил, что оппозиция начала сбор подписей украинцев за подписание Соглашения с ЕС.

А первый заместитель лидера партии «Батьківщина», народный депутат А. Турчинов проинформировал, что митинги в поддержку евроинтеграции будут проходить на Европейской площади в Киеве ежедневно в 19.00.

В резолюции, принятой участниками митинга на «Евромайдане», в частности, говорится, что в случае неподписания Соглашения об ассоциации с ЕС в Вильнюсе демонстранты будут добиваться «импичмента Президента Виктора Януковича за госизмену и призовут все демократические страны мира применить персональные санкции против Януковича и его режима». Кроме того, митингующие потребовали отставки правительства Н. Азарова и проведения 27 ноября внеочередной сессии Верховной Рады. «Евромайдан» призвал депутатов принять все необходимые евроинтеграционные законы, в том числе и о лечении осужденных за границей, который бы позволил ныне заключенной экс-премьеру Ю. Тимошенко выехать на лечение в Германию.

Также участники «Евромайдана» разбили в центре Киева на Европейской площади палаточный городок, комендантом которого назначили народного депутата от «Батьківщини» А. Парубия.

Следует отметить, что вечером 24 ноября акция сторонников евроинтеграции в столице Украины ознаменовалась серьезным инцидентом у здания Кабинета Министров, где произошла стычка манифестантов с силами полиции, в ходе которой был применен слезоточивый газ.

По сообщениям СМИ, после завершения митинга часть протестующих направилась к зданию правительства, подходы к которому были окружены сотрудниками спецподразделения «Беркут». Возле здания Кабмина неизвестные несколько раз распыляли газ, из-за чего была плохая видимость.

По версии оппозиционной партии «Батьківщина», «дымили» сторонники провластной Партии регионов.

Милиция долгое время не подтверждала использование слезоточивого газа, но в итоге дала разъяснения. «Сотрудники милиции действительно применили слезоточивый газ в рамках своих полномочий и действующего законодательства. Это был единичный случай», – заявили в пресс-службе столичного главка.

При этом правоохранители пояснили, что участники акции, подойдя к зданию Кабинета Министров, пытались «прорваться через милицейский кордон, распылили вещество, похожее на газ, в сторону правоохранителей, и в связи с этим сотрудники милиции были вынуждены применить слезоточивый газ». Позже в пресс-службе добавили, что в столкновениях пострадал один боец спецназа.

Сообщается также и о том, что в ночь с 24 на 25 ноября была предпринята попытка силового разгона «Евромайдана», которая, впрочем, успехом не увенчалась.

Аналогичные акции проходят и в десятках других городов, в частности, в Днепропетровске, Донецке, Кривом Роге, Одессе, Сумах, Ужгороде, Харькове, Черновцах... Общественные активисты во Львове, Ивано-Франковске, Николаеве, Черкассах, Луцке и других городах, несмотря на запреты местных судов, ежедневно выходят на митинги и готовы продолжать свои акции вплоть до саммита «Восточного партнерства» в Вильнюсе. На митинги собираются от 100 до нескольких тысяч человек.

Например, во Львове в митинге 23 ноября приняли участие не менее 10 тыс. человек. «Евромайдан» на площади возле памятника Тарасу Шевченко во Львове стал палаточным городком – возле первой большой палатки, установленной 22 ноября, студенческие активисты установили еще около 10 палаток меньшего размера и украсили каждую палатку флагом ЕС.

Следует также отметить, что акции протеста поддержали соотечественники за рубежом, «евромайданы» проходят по всему миру – Лондон, Берлин, Токио, Париж, Торонто...

Інтерактивна карта «євромайданов»

Так, митинг в підтримку євроінтеграційного курсу України, пройшов в Брюсселі на площі Люксембург перед зданню Європейського парламенту. В митингу прийняли участь около 100 чоловік, в основному українці. Демонстранти держали державні прапори України і Європейського Союзу, сині і жовті кульки, плакати з лозунгами «Україна, вставай, ми з тобою», «Ми – за європейський вибір». Як виявилось, акція не була запланована політиками через Facebook, а спонтанно ініційована молодими людьми і продовжилась приблизно в течение години. Мероприяття завершилось виконанням гімну України. Акція пройшла спокійно, поліції не було.

Більше ста українців прийняли участь в митингу за європейську інтеграцію України в Великобританії біля дому британського парламенту в Вестмінстері. Учасники митингу держали лозунги: «Брюссель! Не здавайте Україну», «Путін, руки прочь від України!» і інші. Також учасники акції

держали в руках флаги Украины и Европейского Союза. Они требовали от правительства Украины отменить решение об отказе ассоциации с ЕС. «У украинского правительства еще есть время изменить свое решение о приостановке евроинтеграции и не отказываться от европейского курса, который избрал украинский народ», – сказал, выступая перед участниками акции, директор Украинского Института в Лондоне юрист Э. Гундер. В свою очередь, вице-президент Союза украинской Британии И. Терлецкая заявила в своем выступлении: «Украина не должна уступать под российским давлением, а должна двигаться в Европу».

В целом же, по оценкам активистов, на «евромайданы» в более чем 20 странах мира вышло свыше 1 млн людей.

Впрочем, СМИ сообщают и о ряде альтернативных акций.

Так, в Киеве 24 ноября на Михайловской площади состоялась акция под лозунгом «Не превратим Украину в сырьевой придаток для Европы!», собравшая около 10 тыс. человек.

А на Софийской площади около сотни людей, представлявших Глобальную коалицию за естественную семью «Останови это сейчас!», «Родительский комитет Украины» и другие общественные организации, провели акцию-хоровод «в знак прощания с евроинтеграцией». Активисты надеются, что Соглашение об ассоциации не будет подписано, потому что подписание соглашения противоречит суверенной воле народа, чревато серьезными нарушениями прав человека и разрушением традиционной морали в Украине.

Кроме того, как написал на своей странице в Facebook мэр Львова А. Садовой, во Львове на протестах 23 ноября более 150 человек в масках провели шествие с криками «Одна раса» и «Зиг хайль». «Я считаю это абсолютной провокацией. Это недопустимая вещь, особенно в дни, когда мы доказываем миру свои европейские стремления. У памятника Шевченко львовская молодежь стоит днем и ночью за европейское будущее Украины, а некоторые сознательно выполняют заказы тех, кто хочет показать украинцев неотесанными нацистами», — считает А. Садовой. Действия милиции в целом были адекватными и не дали событиям выйти из-под контроля, отметил мэр Львова.

Что касается прогнозов, то пока они высказываются довольно осторожно.

Так, экс-глава избирательного штаба Президента В. Януковича Т. Черновил, пришедший на «Евромайдан» «поддержать европейский выбор Украины», считает, что шансы на подписание Соглашения об ассоциации с ЕС у нас сегодня выше, чем две недели тому назад. Он также добавил, что «Евромайдан» не является первопричиной, которая может повлиять на Президента в вопросе принятия решения о подписании Соглашения с ЕС. По его словам, торги с ЕС все еще ведутся.

А замглавы фракции ПР в парламенте М. Чечетов, также побывавший на «Евромайдане», высказал убежденность в том, что с помощью массовых акций протеста давить на В. Януковича не получится. «Попытка с ним (Януковичем – ред.) разговаривать силой не пройдет», – заявил политик.

Тем временем в Киев практически из всех регионов страны продолжают съезжаться тысячи людей...

P.S. Касаясь темы «Евромайдана», многие уже проводят параллели с протестами в ноябре 2004 года, которые привели к Оранжевой революции. В этой связи представляют интерес итоги опроса, проведенного корреспондентом интернет-издания «From-UA» в центре Киева, согласно которым многие киевляне на данный момент не готовы поддержать «Евромайдан», как в 2004 году. А для немалой части столичных жителей Майдан-2013 не представляет интереса, поскольку они не интересуются политикой. Стоит заметить, что в ходе опроса выяснилось: многие респонденты, поддерживающие требования активистов на «Евромайдане», не готовы жертвовать временем и рабочим местом, как это было в 2004 году, чтобы полностью присоединиться к протестующим.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Рибак на чолі парламентської делегації прибув до Канади з офіційним візитом, який триватиме 24-27 листопада. Як повідомлялося раніше, програмою візиту передбачена зустріч Голови Верховної Ради України В. Рибак з Генерал-губернатором Канади Д. Джонстоном.

В. Рибак також проведе ряд зустрічей у Парламенті Канади – зі Спікером Палати громад Канади Е. Шіром, зі Спікером Сенату Парламенту Канади Н. Кінселлою, з лідером офіційної опозиції у Парламенті Канади, керівником Нової демократичної партії Т. Малкером.

У рамках офіційного візиту Голова Верховної Ради України зустрінеться з мером столиці Канади – міста Оттава Дж. Ватсоном, з Міністром з питань імміграції та громадянства Канади К. Александером.

Українська парламентська делегація також візьме участь у церемонії покладання квітів до пам'ятника Т.Г.Шевченка та до монументу вшанування пам'яті канадців, які загинули під час військових дій (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.11*).

*Українська парламентська делегація на чолі з Головою Верховної Ради України Володимиром Рибак у понеділок у рамках офіційного візиту до Канади взяла участь у церемонії покладання квітів до пам'ятника Т. Шевченку у місті Оттава. Після завершення церемонії Голова Верховної Ради України передав настоятелю Українського Католицького Собору Святого Івана Хрестителя о. К. Микитюку ікону (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.11*).*

Інформація про підсумки пленарної роботи Верховної Ради України за період з 19 по 22 листопада 2013 року.

Відбулося 6 пленарних засідань Верховної Ради України. Розглянуто 48 питань порядку денного.

За результатами їх розгляду:

- прийнято 9 законів та 14 постанов;
 - 3 законопроекти прийнято за основу;
 - один законопроект направлено до Комітету для підготовки на повторне перше читання;
 - один законопроект повернуто до Комітету на доопрацювання з наступним поданням на повторне друге читання;
 - 9 законопроектів та 9 проектів постанов відхилено
- (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 22.11).**

Верховна Рада не підтримала жоден із шести законопроектів щодо вирішення «питання Тимошенко», повідомляє кореспондент УНН. При цьому максимальною підтримку депутатів дістав законопроект А. Лабунської. Виникнення цієї ситуації у ВР представники опозиції зустріли криками «Ганьба!».

Зауважимо, що на 21 листопада у парламенті було зареєстровано шість законопроектів щодо лікування засуджених за кордоном. Попередньо чотири з цих документів Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендував парламенту відправити на доопрацювання.

Зазначимо, що Україна мала вирішити питання Ю. Тимошенко до саміту у Вільнюсі для підписання Угоди про асоціацію. При цьому, як зазначила заступник держсекретаря США В. Нуланд, підписання Угоди неможливе без надання медичної допомоги Ю. Тимошенко (***Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.11).***

Голова робочої групи з підготовки законопроекту щодо лікування засуджених за кордоном Г. Васильєв запевняє, що група продовжить свою роботу. Про це він сказав журналістам, передає кореспондент УНН. Він нагадав, що групу було створено за розпорядженням Голови ВР В. Рибака.

Відповідно її діяльність буде припинена в разі скасування такого розпорядження. При цьому Г. Васильєв не уточнив час наступного засідання групи (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 22.11).

21 листопада Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства з питань проведення виборів». Документ розроблено з урахуванням висновків та рекомендацій Місії зі спостереження за виборами народних депутатів України 28 жовтня 2012 р. ОБСЄ/БДПЛ та інших місій офіційних спостерігачів від іноземних держав і міжнародних організацій.

Законом враховано рекомендації Венеціанської Комісії та ОБСЄ/БДПЛ, зокрема, щодо:

- встановлення критеріїв для створення одномандатних виборчих округів;
- встановлення вимоги до Центральної виборчої комісії оприлюднювати на своєму офіційному сайті перелік одномандатних виборчих округів, включаючи їхні номери, кордони та адреси відповідних окружних виборчих комісій;
- надання додаткових повноважень окружним виборчим комісіям у частині організації виборчого процесу в округах (контроль за дотриманням фінансової дисципліни, забезпечення надання ефірного часу та друкованих площ за рахунок Державного бюджету України тощо);
- встановлення вимоги щодо інформування представників партій або кандидатів в одномандатних виборчих округах про помилки або неточності, виявлені в реєстраційних документах;
- включення положень, що удосконалюють порядок висвітлення виборчого процесу засобами масової інформації та спрямованих на боротьбу із зловживанням державними ресурсами під час проведення виборів;
- вдосконалення положень щодо підстав визнання голосування на виборчій дільниці недійсним;

– надання можливості окружним виборчим комісіям та Центральній виборчій комісії у разі виявлення помилок у протоколах відповідно дільничних виборчих комісій та окружних виборчих комісій, які не потребують змін до підрахованих результатів голосування на дільниці або в межах округу і які можливо виправити без повторного підрахунку голосів, враховувати відомості таких протоколів із прийняттям відповідного рішення, в якому зазначається про такі помилки тощо.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 3396 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.11).

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік»» щодо погашення заборгованості за енергетичні ресурси. Відповідний законопроект, який прийнято з урахуванням пропозицій профільного комітету, зареєстровано за № 3057 (доопрацьований) (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.11).

22 листопада Прем'єр-міністр М. Азаров та члени Кабінету Міністрів взяли участь в пленарному засіданні Верховної Ради у рамках «Години запитань до Уряду» (Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 22.11).

Решение Правительства о приостановлении процесса подготовки к заключению Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС имеет тактический характер, учитывая экономическую ситуацию, несмотря на это, стратегический курс Украины на евроинтеграцию остается неизменным. Об этом заявил в пятницу, 22 ноября, Премьер-министр Н. Азаров, выступая в Верховной Раде.

«Решение приостановит подписание Соглашения об ассоциации Украины с Европейским Союзом тяжелое, но единственно

возможное в той экономической ситуации, которая сложилась в Украине. Это решение продиктовано исключительно экономическими причинами и носит тактический характер, однако не меняет стратегического направления развития Украины, закрепленного в законе об основах внутренней и внешней политики», – сказал Н. Азаров. Вместе с тем он заверил, что и Президент, и Правительство продолжают курс реформ, направленных на евроинтеграцию (*Офіційний сайт Партії регіонів* (<http://www.partyofregions.org.ua>). – 2013. – 22.11).

Фракції «Батьківщина», УДАР і «Свобода» вимагають негайного скликання позачергового пленарного засідання Верховної Ради на середу, 27 листопада. Про це УНН повідомили у прес-службі «Батьківщини».

Відповідне звернення за підписом керівників фракцій А. Яценюка, В. Кличка та О. Тягнибока передано до парламенту. Опозиція вимагає під час позачергового засідання розглянути питання, що відкриють шлях до укладення угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і його державами–членами на саміті Східного партнерства у Вільнюсі 28–29 листопада 2013 року:

1. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» щодо правових засад лікування засуджених за кордоном.

2. Проект Закону України про гарантії держави щодо подолання наслідків вибіркового правосуддя та відновлення порушення прав громадян, реєстр. № 3686, автор н.д. С. Сас.

3. Проект Закону України «Про прокуратуру», реєстр. № 3541 (друге читання) .

4. Про висловлення недовіри Кабінету Міністрів України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 24.11).

Опозиційні фракції у Верховній Раді проводять збір підписів депутатів під резолюцією про недовіру Кабінету

Міністрів України. Про це в ході брифінгу заявив глава фракції «Батьківщина» А. Яценюк.

«Ми почали збір підписів і внесли резолюцію про недовіру Кабміні», – сказав він. За словами А. Яценюка, уряд, ухваливши рішення про припинення підготовки до підписання угоди про асоціацію з ЄС, порушила всі можливі закони та приписи, і тому має бути відправлено у відставку (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 22.11).

Народні депутати від опозиції, що входять у парламентську робочу групу, яка займається підготовкою законопроекту щодо лікування экс-прем'єр-міністра України Ю. Тимошенко, зареєстрували у Верховній Раді України законопроект № 3693 «Про внесення змін до деяких законів України щодо перерви у відбуванні покарання». Про це йдеться на сайті ВР, передає УНН.

Ініціатори законопроекту – народні депутати від «Батьківщини» А. Кожем'якін, Г. Москаль та І. Луценко, депутат від фракції «Свобода» А. Міщенко та депутат від УДАРУ І. Геращенко (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).

Верховна Рада Криму заявила про свою підтримку рішення Прем'єра М. Азарова призупинити процес євроінтеграції. Про це говориться в заяві Верховної Ради Криму.

«Президія Верховної Ради Крим, опираючись на думку переважної більшості жителів автономії, повністю підтримує рішення Кабінету Міністрів про призупинення в інтересах національної безпеки процесу підготовки до підписання Угоди про асоціацію між Україною і ЄС», – говориться в повідомленні.

«Вважаємо, що це рішення, яке лежить поза політичною площиною, носить абсолютно прагматичний характер і спрямоване на запобігання ескалації кризових явищ в економіці й соціальній сфері країни», – говориться в документі.

«Кримчани категорично проти політики шантажу й невинуватих вимог по зниженню соціальних стандартів, яку в останні місяці активно проводить в Україні група чиновників і відставних діячів Євросоюзу», – говориться в заяві.

При цьому Кримська Верховна Рада називає дії опозиції деструктивними.

«Висловлюємо серйозну стурбованість у зв'язку з деструктивними діями опозиційних політичних сил, що нагнітають істерію навколо Угоди про асоціацію. Переконані, що спроби лідерів опозиції дестабілізувати ситуацію в Україні не мають нічого спільного з реальними інтересами громадян нашої країни», – сказано в заяві.

Ми розділяємо небажання керівництва України оплачувати зближення з Європейським Союзом ціною розриву економічних зв'язків з нашим основним торговельним партнером – Російською Федерацією. Не можна забувати й про те, що з Росією нас пов'язує не тільки економічна вигода від двостороннього співробітництва. Для більшої частини населення України це братня країна, населена братніми народами», – додали в заяві. (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 22.11).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович взяв участь у заходах з шанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років. Глава держави очолив скорботну ходу вздовж центральної алеї Національного музею «Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні».

Учасники ходи встановили символічні композиції з колосків пшениці та квітів до скульптури «Гірка пам'ять дитинства». Перед учасниками церемонії виступив Президент України В. Янукович. «Сьогодні ми схилиємо голови перед пам'яттю наших загиблих співвітчизників. Ми висловлюємо співчуття народам Білорусі, Казахстану, Росії, усім народам колишнього Радянського Союзу, які постраждали в ті роки», –

наголосив В. Янукович. Глава держави зазначив, що сьогодні вшановують пам'ять жертв Голодомору українці у багатьох країнах світу.

Після завершення виступу присутні вшанували пам'ять жертв Голодомору хвилиною мовчання. Після цього В. Янукович встановив запалену лампаду до «Свічі пам'яті».

У церемонії також взяли участь Президенти України Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко, Прем'єр-міністр М. Азаров, Голова Верховної Ради В. Рибак, урядовці, представники громадськості.

Після церемонії В. Янукович оглянув експозицію Національного музею «Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні». *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 23.11).*

Президент України В. Янукович наголошує на важливості консолідації українського суспільства. «Сьогодні ми повинні відкинути усі політичні дискусії та бути єдиними. У цей скорботний день нас усіх об'єднує пам'ять про загиблих співвітчизників. Сьогоднішній день має бути поза політикою», – сказав глава держави під час виступу на заходах з вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років.

Президент назвав неприпустимою політизацію «важких історичних тем», додавши, що це спричиняє напругу, роз'єднує людей та суперечить консолідації суспільства, яка так потрібна Україні на нинішньому етапі. «Історія має бути відкритою для усіх. І кожен може мати різні погляди та по-різному трактувати чи оцінювати події минулого», – сказав В. Янукович. Глава держави нагадав, що український народ зумів не лише вистояти у важкий період, а й спільно з іншими націями світу перемогти у найбільшій в історії людства війні, відбудувавши зруйновані міста і села. «Ми зберегли себе як народ, зберегли свою ідентичність, ми здобули державну незалежність», – підкреслив він.

Тому, переконаний В. Янукович, нинішнє покоління має прислухатися до тяжких уроків минулого та працювати над

розбудовою сучасної України. «У центрі державної політики завжди має бути людина – її безпека, свобода і добробут. Гуманізм, який є ознакою здорового та зрілого суспільства, має стати основою буття нашої країни. Переконалий, ми зробимо так, щоб подібні трагедії ніколи більше не могли повторитися на українській землі», – наголосив глава держави (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2013. – 23.11).

Президент України В. Янукович у Відні провів зустріч з Генеральним директором Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Ю. Аmano.

«Ми зацікавлені в постійному високому рівні стосунків з МАГАТЕ», – сказав Президент на початку зустрічі, привітавши Ю. Аmano з переобранням на посаду Генерального директора МАГАТЕ. Глава держави підтвердив налаштованість України на подальшу плідну співпрацю з МАГАТЕ у сфері ядерної безпеки.

В. Янукович нагадав про пропозицію України щодо Центру ядерної безпеки на базі Чорнобильської атомної електростанції, який належав би до структури МАГАТЕ. На переконання Президента, це стане продовженням планів співпраці у цьому напрямку між МАГАТЕ, ООН та країнами, які готові підтримати фінансування створення такого Центру.

«Україна відкрита для пропозицій щодо створення такого Центру. Ми маємо унікальну можливість, досвід, який можна на базі цього Центру об'єднати та уніфікувати», – підкреслив глава Української держави.

В. Янукович запросив Ю. Аmano відвідати Україну наступного року та ознайомитися з ходом будівництва саркофагу над ЧАЕС. У свою чергу, Генеральний директор МАГАТЕ підтвердив зацікавленість у співпраці з Україною та зауважив, що він з інтересом спостерігає за будівництвом на ЧАЕС. Ю. Аmano наголосив на важливості цих робіт (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua)). – 2013. – 22.11).

У Відні відбулася зустріч Президента України В. Януковича з віце-канцлером, Федеральним міністром з європейських і міжнародних справ Австрії М. Шпіндельєггером.

Під час зустрічі було обговорено широкий спектр питань співпраці між Україною та Австрією.

Сторони також обговорили виклики, які стоять перед Україною на шляху євроінтеграції (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).*** – 2013. – 22.11).

Президент підписав Указ «Про заходи щодо відзначення 400-річчя заснування Мгарського монастиря».

Указ Президента України В. Януковича «Про заходи щодо відзначення 400-річчя заснування Мгарського монастиря» підписано на підтримку ініціативи предстоятеля Української православної церкви митрополита Київського і всієї України Володимира. Згідно з Указом, Кабінету Міністрів України разом із Полтавською обласною державною адміністрацією доручено опрацювати питання щодо здійснення протягом 2014–2019 років заходів зі збереження, ремонту, реставрації та реабілітації споруд та об'єктів, розташованих на території та землях Мгарського монастиря.

У свою чергу, Міністерство культури України разом із Полтавською обласною державною адміністрацією зобов'язані організувати і провести урочисті заходи з нагоди 400-річчя заснування Мгарського монастиря.

Держкомтелерадіо має забезпечити висвітлення в засобах масової інформації заходів, присвячених 400-річчю заснування Мгарського монастиря (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).*** – 2013. – 25.11).

Радник Президента України А. Портнов провів зустріч з делегацією Республіки Казахстан, до якої входили

представники верхньої і нижньої палати парламенту, Верховного Суду, Генеральної прокуратури та Міністерства внутрішніх справ. Йшлося про досвід імплементації нового Кримінального процесуального кодексу України. Учасники зустрічі обговорили особливості прийняття законодавчих норм та процесу його застосування (**Офіційне інтернет-представництво Президента України** (www.president.gov.ua)). – 2013. – 22.11).

Найбільша кількість звернень громадян до Президента України надійшла з міста Києва, Автономної Республіки Крим, Одеської і Запорізької областей та міста Севастополь, а до місцевих органів виконавчої влади найбільше звернень надійшло у Севастополі і Києві, Житомирській, Чернігівській і Вінницькій областях. Про це повідомила в.о. керівника Управління з питань звернень громадян Адміністрації Президента України Г. Кільова під час семінару «Місце та роль інституту звернень громадян як засобу зворотного зв'язку між суспільством і владою в контексті реалізації соціальних ініціатив Президента України В. Януковича».

За її словами, кількість звернень громадян до Президента та місцевих органів виконавчої влади за результатами трьох кварталів 2013 року зменшилася порівняно з аналогічним періодом 2012 року.

«Цей факт пояснюється, зокрема, зменшенням майже у 2,5 разу порівняно з попереднім роком кількості масових акційних звернень, питома вага яких у січні-вересні 2013 року становить 14 % від загальної кількості звернень громадян. У 2012 році цей показник дорівнював 29 %», – сказала Г. Кільова. Вона зазначила, що такі зміни можна пояснити впровадженням Національної системи опрацювання звернень до органів виконавчої влади.

Ганна Кільова підкреслила, що понад 33 % від усіх звернень до Президента та близько 31 % до місцевих органів виконавчої влади становлять звернення від громадян, що потребують соціального захисту та підтримки.

За її словами, у зверненнях до глави держави громадяни найчастіше порушували питання, пов'язані із забезпеченням дотримання законності та охорони правопорядку – понад 22 тис. питань вказаної тематики (25 % від загальної кількості). У зверненнях до Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій найчастіше порушувались питання соціального захисту – близько 12 тисяч, що становить 13 % від загальної кількості порушених питань.

«При цьому до першої п'ятірки за актуальністю входять питання комунального господарства, житлової політики, аграрної політики і земельних відносин», – зазначила в.о. керівника Управління АПУ.

За словами Г. Кільової, станом на 1 листопада 2013 року розглянуто 11809 питань, порушених у зверненнях до глави держави в рамках проекту «Діалог з країною», із них 2306 вирішено по суті, по 9444 – надано ґрунтовні роз'яснення, у розгляді 59 звернень відмовлено як таким, що не відповідають вимогам Закону «Про звернення громадян» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 22.11).*

Кабінет Міністрів України на засіданні 21 листопада 2013 р. прийняв розпорядження «Питання укладання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами – членами, з іншої сторони», згідно з яким в інтересах національної безпеки України процес підготовки до укладання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС призупинено.

Розпорядження прийнято з метою більш детального вивчення та опрацювання комплексу заходів, які Україна має виконати для відновлення втрачених обсягів виробництва та напрямів торговельно-економічних відносин з Російською Федерацією та іншими державами – членами СНД, формування належного рівня внутрішнього ринку, який забезпечував

би паритетні відносини між Україною та країнами – членами ЄС, що є базовим принципом міжнародного права і основою економічної безпеки країни.

Згідно з розпорядженням, МЗС разом з Мінекономрозвитку та Мінпромполітики доручено запропонувати Європейському Союзу та Російській Федерації утворити комісію на тристоронній основі для опрацювання комплексу питань, спрямованих на відновлення втрачених обсягів виробництва та напрямків торговельно-економічних відносин, розширення та сприяння міжнародній торгівлі, подальшу лібералізацію ринків, узгодження регуляторної бази для покращення умов впровадження підприємницької діяльності.

Зазначеним міністерствам також доручено відновити активний діалог з Російською Федерацією та іншими країнами Митного союзу і державами-членами СНД щодо поживавлення торговельно-економічних зв'язків з метою збереження та зміцнення спільними зусиллями економічного потенціалу держави.

Мінекономрозвитку, Мінпромполітики, Мінагрополітики, Міненерговугілля, Мінінфраструктури доручено внести зміни до державних цільових, галузевих та регіональних програм, спрямованих на розвиток торгівлі, виробничої кооперації та обмін технологіями з державами-членами СНД з метою збереження робочих місць та вирішення інших соціальних питань на основі підвищення економічної стійкості держави (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 21.11).*

У вступному слові на засіданні Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 року Прем'єр-міністр України М. Азаров зазначив, що напередодні у Санкт-Петербурзі відбулося засідання Ради глав урядів країн СНД, під час якого було досягнуто важливих для України домовленостей. М. Азаров повідомив, що виходячи з цього:

«По-перше, буде продовжена робота з поетапної ліквідації експортних мит, які мають іноді абсолютно неприйнятні, небажані наслідки. Наприклад, надмірне експортне мито на

російську нафту практично зупинило українську нафтопереробну галузь.

По-друге, буде продовжено розробку угоди щодо доступу до трубопровідного транспорту. Така угода відкриває для нас можливість постачання газу і нафти з Середньої Азії. Через радикальні протиріччя звучала навіть пропозиція відмовитись від цієї угоди, яка визначена нормою Договору про зону вільної торгівлі. Ми переконали партнерів, що інтереси треба узгоджувати, шукати стратегічні компроміси.

По-третє, глави урядів домовились розпочати розробку Угоди про вільну торгівлю послугами. Це взагалі зробить економічний простір СНД унікальним ринком як за обсягами, так і за можливостями. Достатньо нагадати, що наш експорт в країни СНД на 70 % складається з продукції машинобудування, а машини треба обслуговувати в процесі експлуатації, здійснювати модернізацію, сервісні ремонти і т. ін».

Прем'єр-міністр також наголосив, що на реалізації цих домовленостей буде сконцентровано увагу міністерств і відомств, відповідальних за ці процеси. «Це абсолютно необхідно як противага рецесії на основних експортних ринках нашої країни», – зауважив М. Азаров. Крім того, відмічалось, що увага буде зосереджена на створенні нових проектів і програм промислової кооперації СНД, які використовують конкурентні переваги наших країн у авіакосмічній галузі, транспортній сфері, суднобудуванні, АПК, ПЕК, науково-технічній сфері і забезпечувати роботу за таким порядком денним треба починати вже зараз.

М. Азаров зауважив, що необхідно скоригувати макроекономічні показники з огляду на підготовку проекту бюджету на наступний рік.

Прем'єр-міністр також зупинився на факторах, які призводять до скорочення виробництва на українських підприємствах. Він відмітив, що Україна зіткнулась з «тривалим скороченням попиту на нашу продукцію на світових ринках, а з початку року – і на ринках Росії та Азії. Так, поточного року експорт товарів з України до Росії зменшився приблизно на 2 млрд. дол., експорт товарів до країн Азії

зменшився на 10 %. Суттєво зафіксоване зменшення експортних поставок до таких країн як Ізраїль (на 12,8 %), Індія (на 15,6), Індонезія (на 31,4 %), Республіка Корея (на 65 %)». При цьому «другий негативний фактор, який суттєво знижує економічну активність, – це надмірна ціна на газ і нафту».

Відмічалось, що внаслідок цього зменшується і виручка підприємств, і доходи українського бюджету, а це вже прямо впливає на можливості фінансувати не тільки видатки розвитку, а і соціальні видатки.

М. Азаров повідомив, що серйозні проблеми стоять перед Україною і у зв'язку з зобов'язаннями перед Міжнародним валютним фондом. У листі від МВФ, отриманому напередодні, міститься ряд вимог до України, зокрема: «підвищення тарифів на газ і опалення для населення приблизно на 40 %; зобов'язання заморожування базової заробітної плати, мінімальної заробітної плати, загальної номінальної заробітної плати на поточному рівні; суттєве скорочення видатків на бюджетні цілі; зниження субсидій в енергетиці; поступове згортання звільнення від ПДВ для сільського господарства і інших галузей та інші умови». Такими заходами обумовлюється надання кредитів фонду в обсягах, необхідних для виконання фінансових зобов'язань перед самим же МВФ (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 21.11).

Угода про асоціацію з Європейським Союзом не передбачає можливість членства України в ЄС. Про це повідомив Прем'єр-міністр М. Азаров в ефірі програми «Шустер live».

«В Угоді відсутня так звана перспектива членства України в ЄС. Це правда. Текст поширюється, вивішений на сайтах, кожен може подивитися і переконатися, що я кажу правду», – сказав він.

Український уряд, за словами М. Азарова, упродовж року вів наполегливі переговори про включення даного пункту в документ. «Ми домагалися того, щоб відповідно до статуту ЄС, в якому чітко записано, що будь-яка європейська країна має право стати членом ЄС. Запишіть в угоді, що Ук-

раїна рано чи пізно вступить до Європейського Союзу. Рік вели переговори. Категоричне неприйняття», – підкреслив Прем'єр-міністр.

М. Азаров також повідомив, що за порадою литовських і польських партнерів, Україна не стала наполягати на включенні пункту про членство в ЄС до Угоди про асоціацію (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 23.11).

Умови Міжнародного валютного фонду, висунуті Україні для отримання нового кредиту, стали «останньою краплею» для прийняття Урядом рішення про відстрочення підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров в ефірі програми «Шустер live».

«Вимоги МВФ стали, скажу відверто, останньою краплею. Ми зрозуміли – допомоги чекати нізвідки, ми не можемо залишити своїх людей без зарплат і пенсій, і ми були змушені зробити паузу», – сказав він.

За словами М. Азарова, Міжнародний валютний фонд вимагає від України вдвічі збільшити плату за комунальні послуги, заморозивши при цьому зростання зарплат.

Крім того, додав він, МВФ пропонує скоротити розмір кредиту, який може надати Україні, до суми, необхідної лише для погашення зобов'язань перед самим фондом.

Як зазначив М. Азаров, Україна до останнього моменту сподівалася на сприяння Європейського Союзу в отриманні нового кредиту від МВФ.

Глава уряду підкреслив, що Україна не відмовляється від співпраці з МВФ, але ніколи не піде на неприйнятні для себе умови заради отримання кредиту (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 23.11).

Прем'єр Н. Азаров заявив, що Україна получила соглашение России пересмотреть контракт о поставках газа. Об этом он заявил в интервью телеканалу ICTV, вышедшем в эфир вечером в воскресенье, 24 ноября.

«Мы настойчиво убеждали Российскую Федерацию пойти на пересмотр этого контракта. Сейчас такое обещание по большому счету есть, и мы надеемся, что мы реализуем это в ходе переговоров», – сказал Н. Азаров (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 24.11).

Україна має право прийняти рішення про призупинення підготовки до підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом для усунення спірних питань. Про це заявив глава уряду М. Азаров в ефірі програми «Шустер live».

«Україна проявила зараз свою власну думку. Переговори про укладення цієї угоди велися п'ять років. Були різні причини, за якими вони відкладалися, і ніхто з цього не робив сенсації. Бо вони відкладалися не з нашої причини. А ось тепер вони були відкладені з нашої причини. Так в чому ж історичність моменту?» – сказав він.

За словами Прем'єр-міністра, переговори можуть відновитися в будь-який момент – але лише після усунення спірних моментів, які є на сьогоднішній день і є життєво важливими.

«Ситуація зараз може призвести до втрати сотень тисяч робочих місць. Так питається – а чому ми не вправі прийняти те рішення, яке відповідає на сьогоднішній момент нашим національним інтересам?», – підкреслив М. Азаров (*Урядовий портал* (www.kmti.gov.ua). – 2013. – 23.11).

Рішення Кабінету Міністрів взяти паузу в асоціації з ЄС не означає прагнення України вступити до Митного союзу. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров в ефірі програми «Шустер live».

«Я ж не кажу про Митний союз. Не потрібно протиставляти. Це спеціально робиться: раз ми відклали підписання Угоди про асоціацію з ЄС, значить, ми хочемо до Митного союзу. Хто про це сказав?» – зазначив він.

Прем'єр-міністр вкотре підкреслив: «Ми націлені на інтеграцію з Європейським Союзом. А зараз взяли паузу» (*Урядовий портал* (www.kmti.gov.ua). – 2013. – 23.11).

Україна подавала сигнали Євросоюзу о том, что в случае нерешения экономических проблем, которые могло вызвать подписание Соглашения об ассоциации с ЕС, сроки подписания этого документа могут быть изменены, заявил Премьер-министр Н. Азаров.

«Мы не скрывали свою позицию, мы откровенно говорили, но мы также говорили, что делаем все возможное для нас, чтобы Украина подошла к вильнюсскому саммиту подготовленной», – сказал он в интервью российскому 1 каналу, отвечая на вопрос журналиста, подавала ли Украина сигналы ЕС до прошлой недели о том, что ее позиция может измениться и отсрочиться во времени.

Н. Азаров напомнил, что Европа постоянно требовала от Украины выполнять условия с целью подписания соглашения и что никакой 100 % уверенности у украинских властей на счет того, что документ будет подписан на вильнюсском саммите, не было (*Офіційний сайт Партії регіонів (<http://www.partyofregions.org.ua>). – 2013. – 25.11*).

Міністерство закордонних справ України наголошує на незмінності законодавчо закріпленого курсу на європейську інтеграцію, в основі якого – реалізація системних перетворень, спрямованих на наближення до європейських стандартів у всіх сферах суспільного життя.

Протягом останніх років зусиллями Президента та уряду України, а також широкої української громадськості, політичних сил та ділових кіл досягнуто суттєвого прогресу у проведенні всеосяжних реформ та схваленні законодавства в контексті підготовки до укладення Угоди про асоціацію. Керівництво України сповнене рішучості продовжувати роботу в цьому напрямі у співпраці з конструктивно налаштованими політичними силами та суспільством в цілому.

Таким чином, прийняте Кабінетом Міністрів України розпорядження щодо призупинення процесу підготовки до укладання Угоди про асоціацію з ЄС жодним чином не

означає відмову від курсу на європейську інтеграцію та підписання вже парафованої Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Українська сторона продовжує активну підготовку до участі у Вільнюському саміті «Східного партнерства» на найвищому рівні.

В основі рішення уряду України – національні інтереси Держави, необхідність гарантування економічної і фінансової стабільності, відновлення втрачених обсягів виробництва та зовнішньої торгівлі.

Потреби України, пов'язані з імплементацією масштабних зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, а також труднощі початкового етапу функціонування зони вільної торгівлі з Європейським Союзом на сьогодні не отримали належної уваги з боку наших партнерів в ЄС та міжнародних фінансових інституцій.

Відтак українська сторона розраховує на продовження предметного діалогу з Європейським Союзом, у тому числі із залученням Російської Федерації, з широкого кола питань взаємодії в умовах функціонування майбутньої зони вільної торгівлі Україна-ЄС та діючого режиму вільної торгівлі в рамках Співдружності Незалежних Держав.

Враховуючи актуальність даної проблематики для інших держав-партнерів, які перебувають на заключному етапі переговорів щодо угод про асоціацію з ЄС, вона має стати предметом діалогу також у рамках «Східного партнерства».

МЗС України сподівається, що в результаті спільних зусиль будуть створені умови для того, щоб повернутися до питання підписання Угоди про асоціацію вже найближчим часом (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 25.11*).

Глава МИД Л. Кожара підчеркнул, что Украина не отказывается от евроинтеграции. «Президент Украины собирается посетить саммит Восточного партнерства в Вильнюсе», – сообщил министр.

Также Л. Кожара заявил, что его ведомство поддерживает решение Кабмина о приостановке процесса подготовки к под-

писанню Соглашения об ассоциации с ЕС (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 25.11).

21 листопада на засіданні уряду було ухвалено постанову, яка передбачає здешевлення адміністративних послуг, які надаються всім суб'єктам господарювання, які здійснюють переміщення зерна.

Так, до 30 червня 2014 року буде на 50 % зменшена вартість отримання фітосанітарного та карантинного сертифікатів, а також фітосанітарного сертифіката на реекспорт при переміщенні зерна та продуктів його переробки (*Урядовий портал* (www.kti.gov.ua). – 2013. – 22.11).

В Україні повністю профінансовано перший транш державних соціальних допомог за листопад, зокрема, виплати сім'ям з дітьми та допомоги дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства. Про це повідомила Міністр соціальної політики Н. Королевська.

«За інформацією, яку ми одержали з регіонів, 20 листопада органами Державної казначейської служби було перераховано 100 % коштів першого траншу державних соціальних допомог за листопад. Це 3 млрд. 106,3 млн. грн. Кошти вже зараховані на поштові відділення та рахунки банківських установ», – сказала вона.

Таким чином, за словами Н. Королевської, державна допомога сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасова державна допомога дітям вже мали надійти до одержувачів в усіх регіонах. Водночас вона звернула увагу, що якщо десь виникли певні затримки, то про це необхідно одразу повідомляти.

«Нещодавно я доручила посилити контроль не тільки за правильністю призначення державних допомог, а й більш уважно моніторити своєчасність усіх виплат. Для цього в регіони були направлені фахівці Мінсоцполітики», – сказав Н. Королевська.

Міністр нагадала, що з 1 грудня в Україні зростає розмір прожиткового мінімуму, через що буде переглянуто розмір усіх видів державних допомог. «Перерахунок відбуватиметься автоматично і не потребуватиме додаткових дій з боку одержувачів такої допомоги», – сказала вона (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 22.11).

Кабінет Міністрів України виділив 771 млн грн на оплату праці працівників бюджетної сфери, що фінансуються із місцевих бюджетів. Про це повідомила Міністр соціальної політики України Н. Королевська, коментуючи відповідне розпорядження КМУ.

Н. Королевська відзначила, що Мінсоцполітики підготувало пакет заходів щодо прискорення погашення боргів із заробітної плати до кінця поточного року. Він, зокрема, передбачає затвердження урядом окремого розпорядження щодо підвищення платіжної дисципліни на підприємствах усіх форм власності, посилення контролю за своєчасною виплатою заробітної плати, а також виявлення та усунення причин несвоєчасної виплати заробітної плати (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 25.11).

С целью своевременных выплат заработных плат и недопущения их задолженности Министерством финансов Украины осуществлено перераспределение межбюджетных трансфертов в пределах годовых бюджетных назначений, определенных для министерства, которые предоставляются из государственного бюджета местным бюджетам. Соответствующие правительственные решения одобрены на заседании Кабинета Министров 21 ноября 2013 года. Об этом шла речь 23 ноября в ходе селекторного совещания руководства Министерства с руководителями финансовых органов в регионах. По итогам еженедельных совещаний удалось выработать совместные меры для обеспечения сбалансированности местных бюджетов. Так, местные

органы власти направляют собственные средства путем перераспределения имеющегося ресурса на выплату заработных плат. Во время совещания участники согласились, что только совместными усилиями власти на местах и центральных органов власти эта проблема будет полностью ликвидирована. Необходимо и в дальнейшем эффективно работать в режиме «центр-регионы», чтобы обеспечить сбалансирование расходов местных бюджетов и выработать надежный механизм их финансового обеспечения. Стоит отметить, что Правительством утвержден график ликвидации задержек по социальным выплатам, и к 10 декабря все выплаты будут приведены к установленной норме. Соответствующая задача находится на контроле Президента Украины Виктора Януковича. В частности, глава государства поручил до конца 2013 года все имеющиеся задолженности в бюджетной сфере полностью погасить (*Офіційний сайт Партії регіонів* (<http://www.partyofregions.org.ua>). – 2013. – 25.11).

ПОЛІТИКА

У ЄС відкинули пропозицію Києва про тристоронні переговори за участю Росії. Пропозиція Кабміну про проведення переговорів у тристоронньому форматі ЄС-Україна-Росія «не є виходом і не має прецедентів». Таку заяву зробив міністр закордонних справ Литви, головною в ЄС, Л. Лінкявічус, якого цитує УНІАН.

«Пропозиція ЄС щодо двосторонніх переговорів залишається в силі і ми не бачимо ролі для третіх країн у цьому процесі», – сказав він. «Ми не віримо в будь-яке відкладення підписання Угоди. Це б усунуло шанси на підписання і відклало б вигоди, які Угода про асоціацію дала б в перспективі українцям», – йдеться у його заяві.

«Європейський Союз завжди казав, що буде готовий підписати Угоду про асоціацію – найбільш амбітну з подібних документів – якщо і коли Україна буде готова», уточнив Л. Лінкявічус. «Беручи до уваги скільки вже було зроблено на

цьому шляху, ми шкодуємо про рішення уряду України», – додав він. Політик ще раз наголосив, що політичну ініціативу в свої руки нині має взяти президент України В. Янукович для «втілення європейських прагнень українського народу» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 22.11).

Президент Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу і президент Ради Євросоюзу Херман ван Ромпей виступили зі спільною заявою, в якій висловили категоричне несхвалення впливу РФ на політичний вибор України, передає УНН із посиланням на іноземні ЗМІ.

При цьому, згідно з заявою, «Європейський Союз не буде застосовувати силу щодо України... щоб зробити вибір між ЄС або іншим регіональним об'єднанням. Це Україна вільно вирішує, якого виду співпрацю вони шукають з ЄС, тому ми категорично не схвалюємо позицію Росії і дії в цьому відношенні» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).

В понеділок, 25 листопада состоялось засідання Європарламенту, посвященне припиненню українським правительством євроінтеграції. По итогам засідання Євросоюз випустив офіційне заявлення, осуджающее Росію за давлення на Україну. Документ опублікован на сайті ЄС.

В заявленні, составленном от лица президента Евросовета Хермана ван Ромпея и главы Еврокомиссии Жозе Мануэля Баррозу, говорится, что несмотря на мощное внешнее давление, у Киева остается возможность принять предложение ЕС о партнерстве.

Авторы документа указывают на то, что граждане Украины продемонстрировали такое желание за последние дни (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua/2013/11/25/839673/>). – 2013. – 25.11; *Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).

Європейський Союз буде держати до останнього отриманої можливості для України підписати угоду про асоціацію. Об цьому заявив європейський комісар по вопросам розширення і Європейській політиці сусідства Ш. Фюле в ході телемоста в понеділок, повідомляє ВВС Україна.

В той же час він утверджує, що рішення українського уряду взяти паузу і призупинити переговори стало для Євросоюзу сюрпризом. ЄС не вел би переговори так довго і серйозно, якщо б ми могли передбачити таке розвиток подій», – сказав Ш. Фюле.

Єврокомісар також заявив, що ЄС вважає, що достатньо чітко сформулював свою готовність проявити солідарність з Україною і допомогти їй в розв'язанні складних економічних питань, в тому числі і що стосується ускладнень в торгівлі з Росією. Він також сказав, що в разі підписання угоди між Україною і ЄС у України було б більше шансів отримати допомогу від МВФ (*Лівий берег (<http://lb.ua>). – 2013. – 25.11*).

Член моніторингової комісії Європарламенту А. Квас'янівський повідомив, що їхня з П. Коксом місія закінчилась. «Наступного тижня представимо звіт Європарламенту. Місія закінчується. Шкода, що закінчується без такого фіналу як підписання Угоди», – висловив жаль екс-президент (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2013. – 21.11*).

Місія Європарламенту в складі екс-президентів П. Кокса та А. Квас'янівського висловили глибоке розчарування рішенням уряду України відкласти підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом. Про це йдеться в їхній заяві, яка є в розпорядженні «Української правди».

«Наприкінці 27-го візиту нашої місії до України ми висловлюємо наше глибоке розчарування одностороннім рішенням

українського уряду відкласти підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом», – сказано в документі. «Ми беремо до відома зауваження Прем'єр-міністра про напружений стан економіки і тиск з боку Росії, що різко збільшився в останні тижні», – йдеться в заяві місії ЄП.

«Ми вітаємо ухвалення сьогодні у Верховній Раді поправок до закону про парламентські вибори», – заявили П. Кокс та А. Квасьневський.

«Зважаючи на заяву президента Януковича, зроблену сьогодні в другій половині дня у Відні, про продовження руху шляхом європейської інтеграції, ми закликаємо президента підкреслити це зобов'язання, виконавши свої обіцянки щодо реформування прокуратури і щодо ухвалення закону про лікування засуджених осіб за кордоном», – додали вони.

«У цій складній ситуації ми вважаємо, що народ України повинен отримати запевнення від керівників ЄС, що двері до європейських надій і прагнень України не будуть зачинені», – йдеться в документі.

«Ми рекомендуємо Євросоюзу і зокрема Президенту Шульцу та Європейському Парламенту як ініціаторам цієї місії, виходячи з обов'язку дотримуватися обережності, активно пильнувати умов утримання та поведження з пані Тимошенко. Для забезпечення цього повинні бути прийняті конкретні заходи», – сказано у заяві. «Євросоюз доклав величезних зусиль для співпраці з Україною протягом останніх 18 місяців, не в останню чергу за допомогою цієї місії», – заявили П. Кокс та А. Квасьневський (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2013. – 21.11).

До Окружного адміністративного суду м. Києва направлено позов про визнання протиправним та скасування розпорядження Кабінету міністрів України № 905-р від 21 листопада, яким було зупинено процес європейської інтеграції України. Про це УНН повідомив директор юридичної компанії Lions Litigate С. Батрин.

У документі заявлені наступні вимоги :

1. Визнати протиправним та скасувати розпорядження Кабінету Міністрів України № 905-р від 21 листопада 2013 р.

2. Визнати відсутність компетенції Кабінету Міністрів України в частині прийняття рішення про призупинення процесу підготовки до укладання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами – членами, з іншої сторони, і дію рішення Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2013 р. «Про підготовку до підписання проекту Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами – членами, з іншої сторони», – станом на момент прийняття розпорядження № 905-р від 21 листопада 2013 р.

«Не викликає сумнівів те, що уряд порушив ст. 19 Конституції та перевищив свої повноваження. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 р. № 905-р. суперечить актам Президента України та Законам України. Відповідно до ч. 1 ст. 50 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», уряд видає постанови і розпорядження на основі та на виконання Конституції і законів України, актів Президента України. Відповідно до ст. 11 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», основними засадами зовнішньої політики держави визначено забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі. В подальшому, конкретні вказівки уряду щодо інтеграції були надані в Указі Президента України № 127/2013 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 12 березня 2013 року «Про невідкладні заходи щодо європейської інтеграції України», – наголосив С. Батрин.

«Відтак як попередні акти парламенту і Президента є не скасованими, вони є обов'язковими до виконання урядом, – проте уряд їх проігнорував. Звертаємо також увагу на те, що відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 р. № 905-р прийнято рішення не про ті чи

інші способи виконання процесу, його форму, а саме про призупинення процесу як такого. Уряд взагалі не може призупиняти процес, без відповідного рішення парламенту чи президента. Тобто уряд взяв на себе неналежні функції», – додав експерт (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>), – 2013. – 21.11).

Івано-Франківська міська рада вимагає від Президента України В. Януковича зупинити дію розпорядження Кабінету Міністрів України про призупинення процесу підготовки до підписання Угоди про Асоціацію з Європейським Союзом. Відповідне рішення депутати ухвалили 23 листопада на позачерговій сесії міськради у центрі міста на Вічевому майдані, передає кореспондент УНН.

На сесії були присутні 42 депутати із 59. «Визначити Європейський напрямок розвитку України як єдиний, що відповідає інтересам територіальної громади міста Івано-Франківська», – зазначається у рішенні сесії.

Депутати також вирішили звернутися до офіційних представництв країн ЄС в Україні з проханням сприяти укладанню Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС на саміті у Вільнюсі та встановити при в'їзді до Івано-Франківська таблички у вигляді прапору ЄС (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>), – 2013. – 23.11).

Львівська міськрада вимагає від президента В. Януковича звільнити прем'єр-міністра М. Азарова та підписати угоду про асоціацію з Євросоюзом.

Відповідну заяву було ухвалено 22 листопада на позачерговому засіданні Львівської міськради. За проект такого рішення проголосували 66 депутатів із 67, що перебували в залі. Загалом у Львівській міськраді 90 депутатів.

У тексті заяви, зокрема, сказано: «Ми, депутати Львівської міської ради, обурені рішенням Кабінету Міністрів України про призупинення процесу підготовки до укладення угоди про

асоціацію між Україною та ЄС. Розцінюємо це як зраду національних інтересів президентом України В. Януковичем та прем'єр-міністром М. Азаровим. Влада підписала собі вирок – вона не європейська і не українська».

Крім того, у будівлі обласної ради відбулося засідання, під час якого було створено координаційну раду представників органів місцевого самоврядування, політичних партій та громадських організацій, яка курируватиме дії всіх згаданих структур для проведення масових акцій на захист євроінтеграції України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 22.11).

24 листопада під час мітингу на Євромайдані у Львові голова Львівської обласної ради П. Колодій закликав громаду Львівщини до одногодинного страйку на знак протесту проти рішення уряду відмовитися від підписання 28 листопада Угоди про асоціацію з ЄС на Вільнюському саміті. Про це УНН повідомили у прес-службі Львівської ОДА. «Я закликаю усіх 25 листопада о 14.00 на одну годину припинити роботу і прийти сюди – на Євромайдан. Якщо ж хтось не має змоги долучитися до акції на Євромайдані, прошу вийти на вулиці біля своїх підприємств, щоб у такий спосіб долучитися до Всеукраїнської акції протесту та заявити про своє бажання бачити Україну в євроспільноті», – заявив П. Колодій (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 24.11).

Ни Президент, ни Кабинет министров, ни даже Верховная Рада Украины не имеют права узурпировать власть, считает лидер КПУ.

Ответственность за эскалацию социально-политического напряжения в стране, за нарастание угрозы силового противостояния, полностью ложится на партии власти и оппозиции, которые в угоду амбициям своих лидеров и теневым интересам олигархических кругов лишили украинский народ права

на референдум и возможности цивилизованным способом определиться с дальнейшим вектором внешнеэкономической интеграции. Такое заявление сделал лидер КПУ П. Симоненко, сообщает пресс-служба партии.

«Коммунисты были и остаются непреклонны в своей позиции, что только народ и только на референдуме имеет право решать с кем, когда и на каких условиях объединяться в экономические и политические союзы. Забрав у народа Украины такое право, и власть, и оппозиция довели ситуацию до того, что теперь вопросы геополитики отданы на откуп уличной стихии», – заявил он.

Он от лица Компартии призвал «прекратить «евроинтеграционную» вакханалию и внешнеполитические шараханья, которые выставляют Украину в глазах мирового сообщества как государство, неспособное проводить ответственную, и предсказуемую политику, и вернуть ситуацию в правовые рамки».

Любой другой вариант, по его мнению, грозит поставить Украину на грань открытого и массового гражданского конфликта, в котором могут пострадать ни в чем неповинные люди (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 25.11).

Президент РФ В. Путин считает, что высказывания в ЕС по поводу решения Киева приостановить процесс интеграции с Евросоюзом оказывают давление на Украину.

«Что касается давления... Мы когда слышали о том, что Украина приостанавливает процесс подписания договора с Евросоюзом и хочет все, что называется, посчитать как следует, по сути, мы слышали угрозы со стороны наших европейских партнеров в отношении Украины, вплоть до содействия проведению массовых акций протеста. Вот это и есть давление, вот это и есть шантаж», – сказал В. Путин журналистам по итогам Совета сотрудничества высшего уровня между Россией и Турцией (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 18.11).

Глава комитета Госдумы РФ по международным делам А. Пушков считает, что новые акции протеста в Украине устроили те, кто хочет привести к власти прозападную оппозицию. «Подлинная цель нового майдана в Киеве – та же, что в 2004: свалить Януковича и привести к власти прозападную оппозицию. Сил на это не жалеют», – написал он в своем микроблоге в Twitter в понедельник, пишет РИА Новости (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 25.11).

Російський газовим монополіст «Газпром» не готується змінювати чинний газовий контракт з Україною. Про це заявив офіційний представник компанії С. Купріянов Російській службі ВВС.

Представник «Газпрому» сказав, що нічого не чув про обіцянки, дані уряду України. Він порадив за відповіддю на це питання звернутися до самого М. Азарова. «Ми це не коментуємо», – додав С. Купріянов.

Як відомо, у неділю прем'єр-міністр України М. Азаров сказав, що Москва обіцяла переглянути ціну на газ після відмови Києва від асоціації з ЄС. Як повідомляли ЗМІ, Україна сподівається отримати газ по 250-260 доларів за тисячу кубів (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2013/11/25/7002975/>). – 2013. – 25.11).

Акції опозиції на підтримку євроінтеграції не змусять Президента України В. Януковича не змусять підписати Угоду про асоціацію з ЄС. Таку думку під час відеомосту висловив політолог В. Фесенко, передає кореспондент УНН.

Експерт відзначив, що акція на підтримку євроінтеграції виявилась більш масштабною, ніж очікувалось. «Акція скоріше за все виявилась більш масштабною, ніж всі очікували навіть в середині опозиції», – зауважив В. Фесенко. Він також відзначив, що проєвропейська частина України є більш активною.

У свою чергу експерт висловив переконання, що ці акції жодним чином не вплинуть на остаточне рішення Президента щодо євроінтеграції. «Чи вплинуть ці акції опозиції на рішення Януковича? Ризикну припустити, що ні», – зауважив В. Фесенко. В той же час він відзначив, що певний шанс на це є, але він можливий тільки в тому випадку, якщо з боку Заходу буде прийнято рішення про надання Україні пакету економічної допомоги.

«Тоді Угода може бути підписана. Якщо такого рішення не буде, то самі по собі акції опозиції не змусять Януковича підписати цю Угоду», – зазначив В. Фесенко.

Експерт зауважив, що відповідь на питання, чому ймовірний саме такий варіант, виходить із психології та ментальності нинішнього керівництва країни, для якого поступитись вимогам опозиції означає проявити слабкість (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).

Масова підтримка українцями євроінтеграції та утворення євромайданчиків по всій території України, зокрема у Києві, поставило крапку на вступі нашої держави до Митного Союзу. Про це під час прес-конференції повідомив директор Інституту глобальних стратегій В. Карасьов, передає УНН. Щодо реакції Європейського Союзу, то політолог зазначив, що Європа не чекала такої масовості від українців, а також вона готова підписати Угоду, ЄС не закривається від переговорів, а навпаки, розуміє, що сьогодні доля України перебуває не тільки в руках української влади, а й у руках людей (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).

Влада втратила ініціативу, опозиція її ще не підхопила, а громадянське суспільство, яке силами журналістів заварила все дійство, поки до лідерства не готове. Таку давай

на своїй сторінці у соцмережі facebook висловив політолог Т. Березовець, передає УНН.

«Влада при всій її жорсткості не готова переходити до агресивних дій. Спорадичні акції силовиків це не більше ніж спроба затримати розвиток подальших неконтрольованих дій. Влада не має ілюзій щодо нездатності опозиції контролювати ситуацію при гіршому (хаос, заворушення) розвитку подій. Тому переговори з опозицією у неї не буде», – вважає політолог. На його думку, після столичного «ЄвроМайдану» у В. Януковича є вибір з двох варіантів.

«Або він використовує це («ЄвроМайдан» – Ред.) для випуску пари через відставку Кабміну, або перейде до силового сценарію. Другого сценарію від Януковича чекає вся вертикаль влади, опозиція і Росія. Але не слід недооцінювати Президента. Нічне знесення Наметів у Києві ніби як підтверджує силовий варіант. Наступним кроком може стати порушення прокуратурою кримінальних справ стосовно нардепів від опозиції за звинуваченням в організації стихійних заворушень у столиці. Але мені бачиться, що влада поки не може зважитися на жорсткий сценарій, адже ставки в грі дуже високі. І реальність введення українського аналога «списку Магніцького» (Список Магнітського – перелік російських політиків, яким заборонено в'їзд у США – Ред.) – також вельми висока», – зазначив Т. Березовець.

За словами політолога, йому здається дивним, що найбільш рейтинговий на сьогодні опонент В. Януковича – В. Кличко – на «ЄвроМайдан» не встиг, пояснивши це перенесенням місця прильоту його чартеру.

«Так що звинувачень на його адресу висунуто бути не може», – резюмував Т. Березовець (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).

«Особисто Янукович виторгував собі в переговорах з Росією гарантії переобрання на другий президентський термін, нібито зниження цін на газ, а також для себе і найближчого оточення близько 20 мільярдів доларів, поло-

*вину з яких вони вкрадуть, а другу – витратять на виборчу кампанію, щоб Янукович сфальсифікував результат і отримав пост в 2015 році», – заявив глава фракції «Батьківщина» А. Яценюк. Також він заявив, що «Янукович зірвав підписання угоди», але «вона буде підписана новим урядом і новим парламентом» (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2013. – 22.11).*

Екс-прем'єрка Ю. Тимошенко оголосила безстрокове голодування. Відповідне звернення зачитав захисник С. Власенко, повідомляє УНН.

«На знак єдності я оголошую безстрокове голодування з вимогою до Януковича підписати угоду про асоціацію та зону вільної торгівлі з ЄС», — зазначив С. Власенко (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*). – 2013. – 26.11).

24 ноября 2013 представители Партии Регионов приняли участие в митинге «Строим Европу в Украине!», который состоялся в Киеве по инициативе Украинского союза промышленников и предпринимателей, Федерации профсоюзов Украины, Федерации работодателей Украины. По предварительным подсчетам, в митинге приняли участие до 30 тысяч человек – предприниматели, представители профсоюзов, бюджетных и общественных организаций.

Присутствующие на Михайловской площади столицы выразили свою поддержку действиям Правительства накануне вильнюсского саммита (*Офіційний сайт Партии регионов (http://www.partyofregions.org.ua)*). – 2013. – 24.11).

24 ноября лидер общественного движения «Третья украинская республика», бывший министр внутренних дел Ю. Луценко призвал украинцев взять власть на центральных улицах Киева в свои руки.

В частности, выступая перед участниками митинга за евроинтеграцию Украины на столичном Майдане Независимости, он заявил, что сегодня начинается очень важный день, передает Gazeta.ua. «Сегодня состоится выбор между Европой и Азией», – подчеркнул политик.

По его словам, если сегодня возле памятника Шевченко на акцию за евроассоциацию соберутся «50 тысяч свободных граждан свободной страны, у нас будет что-то другое». «Это уже будет не митинг. У нас будет событие, которое сможет повернуть ход украинской истории. Если нас будет более 50 тысяч, мы останемся здесь. Мы останемся здесь до 29 ноября, когда решится судьба евроинтеграции», – отметил общественный деятель (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 24.11).

«Євромайдан» в столиці України на Майдані Незалежності тримається вже п'ятий день, передає УНН.

Акція протесту проти розпорядження Кабінету міністрів щодо призупинення євроінтеграції розпочалася 21 листопада після того, як у соціальних мережах збиратися по містах України для акції протесту. З того часу на Майдані раз-по-раз виникали невеликі сутички з правоохоронцями, які намагаються допомогти комунальникам приготувати головну площу столиці до новорічного ярмарку. Зокрема встановлювались МАФи для ярмарку, а цієї ночі була спроба встановити коззанку. Опозиційні політики неодноразово закликали людей, які зібралися на Майдані Незалежності розійтися, щоб прийти на акції опозиції. Від учора між прихильниками євроінтеграції відбувся поділ, крім «Євромайдану» на площі Незалежності, є ще й народне віче «За європейську Україну», яку організували опозиційні політичні партії.

Нагадаємо, у містах України відбулись акції на підтримку євроінтеграційного курсу держави та проти рішення уряду призупинити процес підготовки до укладання угоди про асоціацію з ЄС. Акції пройшли в Львові, Чернівцях, Дніпропетровську, Донецьку, Одесі, Луцьку та інших містах (*Ук-*

раїнські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).

25 листопада лідери трьох опозиційних сил – А. Яценюк, В. Кличко, О. Тягнибок прийшли до Кабінету Міністрів. Про це повідомляє кореспондент УНН. За повідомленням, біля Кабміну налічується близько 500 осіб.

Під час спроби активістів прорватися до Кабінету міністрів почалася штовханина, в якій опинилися й працівники «Беркуту» та співробітники МВС, які знаходилися біля паркану, який встановили перед входом до будівлі уряду. В результаті сутичок активісти зламали паркан, після чого проти них був застосований сльозогінний газ. Наразі учасники акції відтісняють міліцію до входу у будівлю Кабміну, кидаючи в правоохоронців палки та пляшки (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).*

Більше десяти тисяч студентів львівських вузів прийшли на Євромайдан у Львові на підтримку європейських перспектив України. Про це повідомляє УНН з посиланням на «Радіо Свобода».

Молодь скандувала «Україна в Європі», «Геть уряд», «Україна понад усе» і кажуть, що прийшли на майдан за ідею, з власного бажання, що не бачать майбутнього України з Росією. На віче лише прапори України та Європейського союзу. Львівська молодь відмежувалась від політичних партій і заборонила політикам приходити з партійною символікою. Усю ніч молодь чергувала на Євромайдані. Також через координаційну раду, яка працює у штабі Євромайдану, тисячі львів'ян записались на поїздку в Київ (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).*

Міліція не розганяла євромайдан і не біла учасників мітингу в Миколаєві. Про це заявив начальник УМВС Ук-

раїни в Миколаївській області полковник Ю. Седнів, повідомляє «Преступности.НЕТ». При цьому начальник облУМВС назвав це провокацією і нагнітанням ситуації напередодні виборів у 132 окрузі.

Також глава облУМВС заявив, що міліція під час подій на площі Леніна діяла законно і не побачив нічого незаконного в тому, що співробітники міліції знесли три намети, один з яких був приймальною нарядом від ВО «Батьківщина» І. Бриченка.

«Приймальня народного депутата в наметі, який нижче пояса? Народний депутат прийматиме на колінах або лежачи? Намет, який на одну людину і нижче, де може людина тільки на колінах зайти – і це приймальня? Давайте не будемо пересмикувати моменти», – заявив Ю. Седнів.

Депутати облради від ВО «Батьківщина» О. Янішевська і В. Меріков написали заяву в міліцію з приводу знесення наметів-приймальень. Як відомо, напередодні міліція спробувала силою розігнати мітинг прихильників європейської інтеграції в Миколаєві. Після того, як активістам вдалося вперше дати відсіч правоохоронцям, на площу Леніна в Миколаєві направили додаткові наряди міліції (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 23.11).

У понеділок, 25 листопада у Чернігові державні виконавці за підтримки міліції знесли Євромайдан. Про це повідомляє місцеве видання ПІК.

У місті Євромайдан розташувався неподалік від центральної Красної площі. Рішення про знесення прийняв Чернігівський окружний адміністративний суд, за поданням міської влади. Влада послалась на звернення місцевої міліції, яка заявила, що не може забезпечити безпеку громадян та громадського порядку в місці проведення заходу. Намет, сцену, звукову апаратуру скинули до вантажного автомобіля, який зник у невідомому напрямку. Один з мітингувальників облив себе бензином та намагався підпалити.

Як відомо, до цього за допомогою силовиків уже були розігнані зібрання у Миколаєві, Одесі. У Харкові Євромайдан

заборонили «через грип» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 25.11).

УДАР обнародовал зарубежные документы В. Кличко. Для того, чтобы снять В. Кличко с выборов президента, нет оснований. Такое заявление сделали представители партии УДАР. Представители обнародовали документы, дающие главе фракции право постоянно проживать на территории США, а также Германии.

Об этом на своей странице Facebook написал В. Ковальчук – представитель партии УДАР. Он отметил, что якобы иностранное гражданство В. Кличко сейчас активно обсуждается. Но никто не скрывал факта, что В. Кличко вправе жить в вышеуказанных странах на законных основаниях и это не нарушение законодательства, ведь любой гражданин вправе жить в другой стране – подвел итоги В. Ковальчук (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 25.11).

ЕКОНОМІКА

Станом на 22 листопада 2013 року виплату пенсій та грошової допомоги профінансовано в сумі 19,4 млрд. грн. Забезпечення виплат здійснюється за рахунок законодавчо визначених джерел доходів. Надходження власних коштів Фонду забезпечується у запланованих обсягах (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 22.11).

Рынок лекарств Украины с начала года вырос на 11 %.

Объем розничного рынка лекарственных средств в закупочных ценах аптек за январь-октябрь 2013 года вырос в денежном выражении на 10,6 % по сравнению с аналогичным периодом 2012 года – до 19,958 млрд грн, тогда как в натуральном выражении он сократился на 1,6 % – до

945,243 млн упаковок, сообщает компания SMD (Support in Market Development).

По данным компании, в прошлом году объем розничного рынка лекарственных средств в закупочных ценах аптек за 10 месяцев вырос на 14,5 % по сравнению с январем-октябрем 2011 года – до 18,041 млрд грн. Розничные закупки лекарств в натуральном выражении сократились на 2,2 % – до 960,356 млн упаковок. Как сообщалось, объем розничного рынка всех товаров «аптечной корзины» в закупочных ценах аптек за январь-сентябрь 2013 года вырос в денежном выражении на 11,6 % по сравнению с аналогичным периодом 2012 года – до 21,73 млрд грн, тогда как в натуральном выражении остался практически на том же уровне – 1,345 млрд упаковок (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.11).

Доля реализованной продукции малыми и средними предприятиями составляет почти 58 % от общего объема реализации продукции в Украине. Об этом на пресс-конференции рассказал директор департамента государственной регуляторной политики и развития предпринимательства Минэкономразвития И. Шевердин.

По его данным, на сегодня в Украине 99,8 % предприятий являются малыми и средними.

«Доля реализованной ими продукции составляет почти 58 % общего объема реализации продукции в Украине», – сказал представитель Минэкономразвития.

Он также отметил, что в Украине предпринимательский потенциал в этом сегменте недостаточно реализован (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 24.11).

«Укравтодор» готов к зимнему периоду на 90 %. Об этом заявил заместитель председателя «Укравтодора» А. Харченко на брифинге.

«Что касается подготовки дорожных организаций к зимнему периоду, то комплекс подготовки мероприятий, который выполняется «Укравтодором» с целью обеспечения устойчивого функционирования дорожного комплекса в осенне-зимний период, на сегодняшний день почти завершен... Мы готовы на 90 %», – заявил А. Харченко. По его словам, из запланированных на весь зимний период 1 млн 145 тыс. т песка дорожно-эксплуатационные предприятия уже имеют 1 млн 37 тыс. т. По состоянию на сегодня заготовлено 125,6 тыс. т технической соли.

А. Харченко отметил, что вдоль автомобильных дорог общего пользования в Украине функционирует 869 площадок для временного отстоя автотранспорта и отдыха участников дорожного движения во время ограничения движения в случае возникновения неблагоприятных погодных условий.

Также, как отметил глава «Укравтодора», уже подготовлены 6,2 тыс. единиц техники с 6,7 тыс. запланированных. (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 23.11).

Доходи від надання комп'ютерних послуг протягом січня-жовтня поточного року склали 4 млрд 674 млн грн. Про це УНН повідомили у Державній службі статистики.

Порівняно з відповідним періодом минулого року доходи зросли на 7,6 %.

Лише населенню було надано комп'ютерних послуг на 2 млрд 694 млн грн., що на 11,9 % перевищує минулорічний показник.

Нагадаємо, торік експорт комп'ютерних послуг з України зріс вполовину.

«Експорт комп'ютерних послуг збільшився практично на 50 % і склав близько 800 млн доларів, і тут відзначено позитивне сальдо, тобто експорт перевищив імпорт на суму 497,7 млн грн. Продаж товарів через Інтернет за рік збільшився більш ніж вдвічі», – сказав голова Комітету Верховної Ради з питань інформатизації та інформаційних технологій

В. Омельченко *(Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2013. – 25.11).*

За січень-вересень 2013 року з України до Азербайджану було експортовано літальних апаратів майже на 40 тис. дол. Про це йдеться в останніх даних Державної служби статистики, повідомляє УНН. Згідно даних Держстату, за січень-вересень поточного року з України до Азербайджану було експортовано 8 літальних апаратів (літаків, вертольотів тощо), космічних апаратів (включаючи супутники), а також суб-орбітальних космічних ракет-носіїв на загальну суму 37,35 тис. дол. Загалом за зазначений період до країн СНД було експортовано 40 літальних апаратів на загальну суму 3 млн 165 тис. дол.

Нагадаємо, загалом за січень-вересень поточного року з України було експортовано 155 літальних апаратів на суму 135 млн 626 тис. дол. *(Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2013. – 25.11).*

Shell начала работу по гидроразрыву пласта на первой скважине в селе Веселое Первомайского района Харьковской области. Об этом сообщает радио «Свобода» со ссылкой на источник в компании.

Начало коммерческой добычи газа на Юзовском участке, где работает компания, запланировано на 2015 год. В настоящее время Shell проводит разведку, которая должна показать есть ли перспективы разработки сланцев в Украине или нет.

Гидроразрыв, или фрекинг, заключается во впрыскивании в сланцевые пласты под большим давлением воды, смешанной с песком и химикатами, который освобождает запертый в породе газ. Противники такого метода считают, что фрекинг загрязняет грунтовые воды и даже вызывает землетрясения. Большинство экспертов сходятся во мнении, что при ответственном подходе угроза загрязнения минимальна *(Левый берег (http://lb.ua). – 2013. – 25.11).*

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Сукупний державний борг України до кінця 2013 року перевищить 40 %, а за підсумками наступного року може досягти приблизно 48 %. Про це йдеться в оприлюдненому агентством Fitch Ratings прогнозі.

«Відношення боргу до ВВП буде рости через фіскальний дефіцит, слабке зростання і девальвацію гривні», – йдеться в прогнозі.

Згідно з представленим Fitch графіком, за підсумками поточного року сукупний держборг складе близько 41 % ВВП.

Агентство також нагадує, що наступного року Україні необхідно виплатити 8,2 млрд доларів за зовнішнім держборгом, включаючи платежі за гарантованим державою боргом «Нафтогазу» і боргу перед МВФ.

Ця сума перевищує третину резервів Нацбанку, і існує питання, як багато вдасться рефінансувати, відзначає Fitch.

Як повідомлялося, уряд у випущених в лютому і квітні цього року проспектах емісії євробондів прогнозував, що сукупний держборг України до кінця 2013 року зросте до 38,5 % ВВП.

За його уточненими оцінками, в 2011 році держборг скоротився з 39,9 % ВВП до 36,3 % ВВП, а в минулому році зріс до 36,6 % ВВП.

Сукупний держборг України на початок жовтня поточного року становив 69,06 млрд доларів, збільшившись з початку року на 7,08 %, або на 4,57 млрд доларів (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 25.11).

Государственная администрация железнодорожного транспорта («Укрзалізниця») в январе-октябре текущего года сократила доходы от пассажирских и грузовых перевозок по сравнению с аналогичным периодом прошлого года на 5,8 % – до 36,2 млрд грн, сообщили в пресс-службе ведомства. Согласно сообщению, доходы от всей деятельности

компаний за отчетный период также сократились на 8,7 % – до 42,6 млрд грн.

«Укрзалізниця» в январе-октябре сократила объемы пассажирских перевозок по сравнению с аналогичным периодом 2012 года на 0,3 % – до 409,7 млн человек.

Как отмечает пресс-служба, пассажирские перевозки по-прежнему являются убыточными: в январе-октябре текущего года доходы от них составили 5,35 млрд грн, в том числе, от перевозок в пригородном сообщении – 2,9 млрд грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.11).

Предприятия Украины за девять месяцев снизили прибыль в 2,3 раза.

Предприятия Украины, за исключением малых предприятий и бюджетных учреждений, в январе-сентябре 2013 года получили 22,844 млрд грн прибыли до налогообложения, что в 2,3 раза ниже показателя за аналогичный период прошлого года (53,162 млрд грн), сообщается на сайте Государственной службы статистики Украины (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.11).

Задолженность по выплате заработной платы в Украине на 1 ноября 2013 г. составила 989 млн 044 тыс. грн. Об этом сообщает Государственная служба статистики (Госстат). По состоянию на 1 октября 2013 г. задолженность по выплате заработной платы в Украине составила 1 млрд 24 млн 540 тыс. грн. Таким образом, этот показатель уменьшился на 3,5 %.

При этом задолженность экономически активных предприятий составляет 572 млн 497 тыс. грн, предприятий-банкротов – 372 млн 074 тыс. грн, экономически неактивных предприятий – 44 млн 473 тыс. грн. Наибольшая задолженность – в Киевской (148 млн 903 тыс. грн) и Донецкой (141 млн 955 тыс. грн) областях, наименьшая – в Ровенской области (965 тыс. грн) (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.11).

По данным Минфина, по 139 городам на начало октября на счетах казначейства заблокировано около одного миллиарда гривен средств местных бюджетов, сообщают «Вести». Власти на местах видят деньги на счетах, но просто не могут ими пользоваться. Блокируются незащищенные статьи расходов местных бюджетов (то есть все, что не связано с выплатами зарплат и прочей социалки). «Общая сумма «зависших» на казначейском счету средств города составляет 11 миллионов гривен, – говорит мэр города Борисполь А. Федорчук.

В других городах для своевременных проплат вынуждены брать банковские кредиты.

«Общая сумма «зависших» на счетах казначейства денег превышает 2 миллиона гривен, из которых 1,1 миллиона гривен – государственная субвенция, деньги, которые должны были пойти на детское питание. Также мы не можем выполнять строительные работы, ремонтировать здания и коммунальные сооружения», – отметил мэр города Славутич В. Удовиченко. В Минфине сегодня предпочитают не говорить о проблемах с наполнением госбюджета, и объясняют региональные неплатежи финансовыми нарушениями местных властей. «Что до приостановки операций с бюджетными средствами органов казначейства, то это является требованиями статей 117 и 120 Бюджетного кодекса и в первом полугодии было приостановлено 2,65 тысячи операций на распоряжение средствами. Почему возникла такая необходимость? Потому что по результатам проверки органов финансовой инспекции в первом полугодии выявлено нарушений на сумму 655 миллионов гривен при расходовании средств местных бюджетов», – говорит первый заместитель министра финансов А. Мярковский.

Также региональные власти обвинили в нерациональном расходовании средств (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 25.11).

Кризисные страны еврозоны, в частности Испания и Ирландия, постепенно преодолевают свои финансовые трудности, что придает стабильности единой европейской валюте. Об этом заявил министр финансов Германии В. Шойбле, выступая на экономическом форуме.

«Евро стабилен, на финансовых рынках больше не царит беспокойство. Кризис уже не грозит перекинуться на другие страны валютного союза, – отметил германский министр. – Еврозона преодолела самую затяжную рецессию в своей истории». Касаясь экономики Греции, член федерального правительства отметил, что успехи Афин по борьбе с кризисом превысили ожидания наблюдателей, «и это заслуживает уважения». Оценила усилия кризисного государства по выполнению бюджетной программы и канцлер Германии А. Меркель, которая в пятницу встретилась в Берлине с греческим премьером А. Самарасом. «Греция добилась большого, значительного прогресса, – заявила глава правительства ФРГ после встречи. – Премьер-министр заверил нас, что его страна продолжит выполнять свои обязательства» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 23.11).

Премьер-министр Греции А. Самарас заявил, что стране не понадобятся новые кредиты для покрытия дефицита в 2014 году. Свое заявление А. Самарас сделал после переговоров с канцлером Германии А. Меркель. Премьер-министр также отметил, что Греция добилась первичного профицита, причем сделала это раньше, чем ожидалось. Германия со своей стороны отметила успехи греков, но традиционно напомнила, что страна должна выполнить все обязательства перед кредиторами, пишет «Прайм». «Господин Самарас проинформировал меня о ситуации в Греции. Греция добилась большого, значительного прогресса, и он отражается в первичном профиците. Однако реформы более обширные, и Германия поддерживает их и в рамках ЕС, и на двусторонней основе, например в сфере самоуправления», – заявила А. Меркель.

Дополнительно А. Самарас отметил, что в ходе реформ впервые за многие годы удалось добиться уравновешенного торгового баланса. «Мы видим свет в конце туннеля», – сказал А. Самарас (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.11).

Канцлер Німеччини А. Меркель законодавчо закріпить в країні мінімальний розмір оплати праці. Про це повідомляє УНН з посиланням на BBC. Це рішення було прийнято під тиском лівоцентристської опозиції, з якою Меркель веде переговори про створення коаліції для формування уряду.

Канцлер Німеччини пообіцяла, що її партія, Християнсько-демократичний союз, зробить все можливе, щоб запобігти зростанню безробіття в результаті нововведення (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.11).